(THE WORKERS' WORD)
The Lithuanian Workers' Weekly, Published by the "Darbininkų Žodis" Publishing Association, 184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont., Canada

DARBININKŲ ŽODIS

VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖS

SUBSCRIPTION RATES:
In Canada and Great Britain: One Year $2.00; 6 Months $1.00.
In All Other Countries: One Year $2.50; 6 Months $1.25. Single Cp. 5 c.

Nr. 15 (114) KETVIRTADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 9, 1936, TORONTO, ONTARIO METAI V

RAGINA VIENYTI DARBO JEGAS PIRMOJE GEG.

FEDERALĖ VALDŽIA NORI SUNAIKINTI PROVINCIJŲ TEISES; SAVO ŽYGIAIS PRIVERTĖ ABERHARTĄ SULAIKYTI ATMOKĖJIMĄ SKOLŲ

Edmonton, Balandžio 1.—Federalė valdžia buvo prašyta paskolinti Albertos privincijai $3,200,000 atmokėjimui skolų, kurios turėjo būti atmokėtos pirmo balandžio. Bet federalė valdžia atsisakė. Tuomet Aberhartas pareiškė: "Atsiprašau, mes neturime pinigų." Ir tokiu būdu Albertos provincija pirmoji Kanadoj paliko negalinčia išpildyti savo pažadų.

Federalė valdžia atsisakė Aberhartui paskolą duoti todėl. kad Aberhartas nesutiko pasiduoti federalės valdžios kontrolei finansiniuose reikaluose.

Bet federalė valdžia per finansų ministerį Dunningą išreiškė pageidavimą vėl tartis, kuomet Aberhartas pagrumojo sumažinti nuošimčius ant $75,000,000 provincinių visuomeninių skolų.

SUV. VALSTIJŲ KARO DEPARTMENTAS TIES KELIĄ SKERSAI KANADĄ

Edmonton, Balandžio 3.—Suvienytų Valstijų karo departamentas įteikė Albertos valdžiai užtvirtinti planą kelio per Kanadą į Alaską, tam tikslui SAV skiria $500,000,000.

Kelias prasidėtų nuo šiaurinio šono Albertos kelių sistemos ir tęstųsi iki Suvienytų Valstijų teritorijos. Alaskoj.

Kelio reikalingumas aiškinamas tuomi, kad jis reikalingas priėjimui prie Alaskos turtų. Tačiau spėjama, kad tai grynai kariškiems reikalams. Iš visko matyti, kad jis bus daromas bendrai susitarus tarp Anglijos, Kanados ir SUV. Jis taikomas prieš Sovietų Sąjungą.

Sovietų Sąjungos pasisekimai kapitalizmui peilis po kaklu. Jos sunaikinimas kapitalizmui stovi pirmoj vietoj, kad tuomi sulaikyti komunizmo pavojų savose šalyse. Prie to rengiasi visos šalys, nors viešai kartais ir nepuola.

PENKIOSE VALSTIJOSE PER VĖSULĄ ŽUVO 300 ŽMONŲ

Gainesville, G., Balandžio 6.—Penkiose pietinėse Amerikos valstijose siautė smarki vėsula, per kurią žuvo 300 žmonių. Nuostolių padaryta už $6,000,000.

Vėsulos paliestos valstijos: Mississippi, Georgia, Alabama, Tennessee ir Arkansas.

Taipgi potviniai prisidėjo. Sunkus lietus pakėlė upėse vandenį augščiau, negu krantai. Mississippi upė ties New Madrid, Mo., iškilo 7 pėdas augščiau negu potvinio laiku buvo. Keletas šimtų šeimynų paliko be pastogės pietinėje dalyje Illinois valstijos ir Kentusky valstijoj, kuomet išsiliejo iš krantų Ohio upė.

HAUPTMANNAS JAU NUŽUDYTAS

Trenton, N. J., Balandžio 4.—Bruno Richard Hauptmann, Lingbergho vaiko vagis ir nužudytojas, galu gale buvo nužudytas elektros kėdėj, vakar 8.47 vakare.

GUBERNATORIŲ HOFFMANĄ KALTINA SULAUŽIME ĮSTATYMŲ

New York, Balandžio 5.—New Jersey seimelis diskusuos apie tirinėjimą Hauptmanno nužudymo sulaikymo priežasčių. Gubernatoriaus Hoffmano pastangos atidėti Hauptmanno nužudymą sukėlė daug abejonių. Vieni sako, kad jis elgėsi neteisingai, o jis kaltina valstijos policiją, kad ta sufabrikavus prirodymus prieš Hauptmanną.

ATMETĖ PATAISĄ BALSAVIMO ĮSTATYME

Regina, Balandžio 2.—W. J. Petterson, Saskatchewan provincijos premjeras, buvo įnešęs pataisą į balsavimų įstatymą, bet ta pataisa atmesta. Pataisa būtų panaikinus bedarbių diskriminaciją. Dabar jau bedarbiai, gyvenanti ant pašalpos, negalės kandidaduoti į valdvietes.

Temytojai sako, kad ta pataisa todėl atmesta, kad kapitalistai bijo duoti progą bedarbiams patekti į valdžią ir per ją reikšti savo nepasitenkinimą esama padėtimi.

84,000 KOMUNISTO SENATORIAUS PRAKALBOSE

Paryžius, Balandžio 5.—Kadangi Francijos seimo rinkimai įvyks gegužės mėn. pradžioj, tai Francijos Komunistų Partija pradėjo rinkiminę kampaniją. Buffalo stadiume įvyko masinis mitingas, kuriame dalyvavo 84,000 žmonių. Kalbėtojum buvo komunistas senatorius Cachin.

Jis pareiškė, kad Francijos Komunistų Partija turinti jau 100,000. Sausio mėnesį, kongrese jis sakė, kad yra 74,000.

Numatomas kairiųjų atstovų skaičiaus padidėjimas po rinkimų.

SOVIETŲ LAIVAS HALIFAXE

Halifax, Balandžio 1.—Halifaxo uoste kraunasi grūdus Sovietų Sąjungos 3,000 tonų prekinis laivas Stary Bolševik. Tai pirmas SSRS laivas Halifaxo uoste.

Kapitalistinė spauda pažymėjo, kad tarnautojai turi labai geras sąlygas.

IR AUSTRIJA SEKA HITLERO PĖDOMIS LAUŽYME SUTARČIŲ

Viena, Balandžio 1.—Kancleris Kurt von Shuschnigg seime kalbėdamas pareiškė, kad Austrijoj įvedamas įstatymas verstinos kariškos tarnybos. Seimas vienbalsiai tą žygį užgyrė.

Tokiu būdu Austrija pasekė Vokietiją, kuri pernai tą atliko. Austrija negalėjo turėti verstinos kariškos tarnybos sulyg St. Germain sutarties, kuri dabar liko sulaužyta. Austrijai buvo leista turėti tik 30,000 armiją. Sulyg verstino kareiviavimo įstatymo, Austrija turės armiją iš 150,000 kareivių.

GAVUS PER NOSĮ MONGOLIJOJ JAPONIJA GRIEBIASI DIDESNIO GINKLAVIMOSI

Tokio, Balandžio 6.—Šaukdama gvoltu, kad Sovietų Sąjunga dar du kartu peržengė Mančuko rubežių, Japonija rengiasi paimti kariškos valdžios žinion svarbesnes industrijas.

75,000 ŽMONIŲ UŽMUŠTA ITALIJOS-ETHIOPIJOS KARE

Khartoum.—Sulyg tų žmonių apskaičiavimo, kurie seka įvykius Ethiopijoj, priskaitoma, kad jau 75,000 kareivių ir civilių žmonių užmušta Ethiopijoj laike Italijos-Ethiopijos karo. Iš to skaičiaus 50,000 priskaitoma Ethiopijos pusei.

Taipgi tie ekspertai pažymi, kad Italijos laimėjimai Ethiopijoj nėra dar tokie dideli. Italijai lieka perciti pačias sunkiausias vietas. Taipgi artinasi baisių lietų laikotarpis. Italijai dabar reikia visus tankus ir trokus kur nors sustatyti, nes paskui nebūsią galima nei iš vietos pajudinti. Taipgi keliai nuo lietaus sugesią ir pasidarysią negalima gabenti nei amunicijos nei maisto. Jau dabar kai kuriose vietose orlaiviais vežama amunicija. Lietingu laiku ir orlaiviai negalėsią skristi.

Italijos pasigirimai esą tik propoganda, kad paveikti Tautų Lygą ir gauti iš jos nusileidimą.

ETHIOPAI GIRIASI SUMUŠĘ ITALUS, BET ITALIJA UŽGINČYJA

Addis Ababa, Balandžio 2.—Ethiopijos karo štabas paskelbė, kad ethiopai smarkiai sumušė italus ties Mai Cio, šiaurėj Ashangi ežero.

Septyni šimtai italų, kurių tarpe 36 karininkai, ir 2,000 eritriečių užmušta, sako pranešimas, bet Italijos žinios užginčyja, sako, kad 7,000 ethiopų užmušta.

ITALAI UŽĖMĘ STRATEGINĮ MIESTĄ QUORAM

Asmara, Eritrea, Balandžio 5. Italijos armija užėmus Quoram miestą, Haile Selassie armijos komandos bustinę. Ethiopijos armija bėganti betvarkėj linkui Dessie miesto, kuris randasi už šimto mylių į pietus.

Italijos orlaiviai numetę 70 tonų sproginių ant bėgančių ethiopų ir paleidę 20,000 kulkų iš kulkosvaidžių.

Iš Quoram prasidedąs kelias linkui Addis Ababa.

ADDIS ABABA AERODROMAS BUVO APMĖTYTAS BOMBOMIS

Addis Ababa, Balandžio 5.—Šeši Italijos orlaiviai mėtė bombas ant princo Asfa Wosan štabo Dessie mieste. Kiek žalos padaryta, nepasako. Addis Ababa miesto gyventojai bėga iš miesto bijodami užpuolimo ant Addis Ababa. Vakar penki Italijos orlaiviai mėtė bombas ir iš kulkosvaidžių šaudė ant Akkai aerodromo, kuris tik keturios mylios nuo Addis Ababa.

Italijos pasigyrimus, kad sumuša ethiopus, Ethiopijos valdžia skaito melu.

Maskva, Balandžio 5.—Sovietų Sąjunga sako, kad galėjo būti, kad užpuolimas ant Mongolijos buvo padarytas vietinės armijos vadų pastangomis visai be Tokio valdžios žinios.

SUDBURIO NIKELIO MAINIERIAI SUSIVIENYJO

Sudbury, Balandžio 1.—Į porą dienų ar daugiau Mine Workers Union of Canada gaus Amerikos Darbo Federacijos čarterį dėl kiekvieno skyriaus. Tokiu būdu galinga mainierių dalis bus prijungta prie Amerikos Darbo Federacijos, apie kurią koncentruojamos visos unijos.

Prisijungimas prie Amerikos Darbo Federacijos (AFL) skaitomas labai svarbiu klausimu Sako, kad tas palengvins atsiekti 100 organizuotumo tarpe nikelio kasėjų.

DAILY KLARION SKELBIA VAJŲ GEGUŽY

Toronto, Balandžio 4.—Workerio administratorius praneša, kad su pirmo gegužio prasidės vajus už sukėlimą $12,500 paramos dėl Daily Clarion, tai yra dėl Workerio, kuris nuo pirmo gegužio pradės eiti dienraščiu ir užsivadins Daily Clarion.

Tie pinigai reikalingi laikraščio paramai, kol jis susitvarkys dienraščiu. Dabar Workeris buvo platinamas per agentus ir organizacijas. Dienraščiu išėjus šis kelias bus neįmanomas. Dėlto gal iš karto mažiau skaitytojų turės.

Lietuvių organizacijos turi rengtis tam vajui, kad prisidėti sulyg išgalės.

LENKIJOS DARBININKAI PROTESTUOJA PRIEŠ TERORĄ

Waršawa, Balandžio 2.—Waršawoj ir kituose miestuose darbininkai pravedė vienos valandos generalį streiką prieš fašistinį terorą. Per kelias sąvaites prieš streiką buvo areštuota 600 komunistų ir unijistų.

MONGOLAI IŠVYJO IŠ SAVO ŽEMĖS ĮSIVERŽELIUS

Ulan Bator, Mongolija, Balandžio 2.—Japonijos-Mančuko kariuomenė buvo užpuolus ant Mongolijos Liaudiškos Respublikos. Kova ėjo Mongolijos žemėj 30 mylių frontu, kuri tęsėsi dvi dienas. Japonijos-Mančuko kariuomenė naudojo lengvąsias kanuoles, tankus ir orlaivius. Tačiau Mongolijos jėgos išvyjo Japonijos-Mančuko įsiveržėlius.

Įsiveržialiai buvo apie 30 mylių Mongolijos žamėj, bet japonija skelbia, kad mongolai užpuolę. Tai labai biauri provokacija. Tas parodo, kaip užsispyrusiai Japonijos imperializmas nori išprovokuoti karą.

IŠKOVOJO LEIDIMĄ UKRAINŲ DARBININ. SVETAINEI

Crowland, Ont. — Ilgą laiką miesto valdyba atsisakinėjo išduoti naujai atstatytai ukrainų darbininkų svetainei leidimą. Bet leidimas dabar jau išduotas. Viršaitis prisipažino, kad jis gavęs daug protesto rezoliucijų. Matomai tas ir privertė.

ISPANIJOS DARBININKAI RENGIASI PER REVOLIUCIJĄ IŠRIŠTI PROBLEMAS, JEI AZANA NEIŠRIŠ

Madridas, Balandžio 5.—Francisko Largo Caballero, kairiųjų socialistų vadas, kalbėdamas bendrame socialistinio ir komunistinio jaunimo susirinkime, perspėjo Azana valdžią, kad ji turi išrišti Ispanijos ekonomines ir politines problemas. nes jei ji to nepadarys, tai tada liks jas išrišti proletariatui.

Jis sutiko su nesenai išreikšta Azanos mintimi, kad jo valdžia yra paskutinė buržuazijos tvirtovė ir pareiškė, kad "proletariatas dideliais šuoliais žengia prie savo tikslo."

"Jei valdžia neišriš Ispanijos problemas," jis pareiškė, "tai mūsų niekas nesulaikys, mes nugalėsime visas statomas kliūtis su jėga ar be jėgos." Jis pridėjo, kad Azanos valdžia nenuslopintų nei kanuolių pagelba.

Jose Chuesa, Zaragosa Sindikalistų Federacijos vadas, tam pačiam susirinkime kalbėdamas, ragino anarchistus, sindikalistus ir komunistus solidariai laikytis, kad įsteigti Ispanijoj "anarchistinį komunizmą."

Ispanijoj vienyjasi visos proletarinės jėgos už revoliuciją ir proletariato pergalę.

4-TO WARDO DARBININKĖS ORGANIZUOJASI

Toronto, Kovo 31.—Padaryti pirmi bandymai sutverti didelę masinę bedarbių moterų organizaciją centre Toronto miesto. Buvo sušauktas susirinkimas Visų Tautų bažnyčioje ant Queen St. ir nemažai moterų atsilankė.

Nutarta sutverti organizaciją, kuri užvadinta Women's Central Unemployed Association. Susirinkimai įvyks kiekvieną penktadienio vakarą Visų Tautų bažnyčioj (Church of All Nations), ant Qneen St.

DIDELI PASIKEITIMAI ANGLIJOS VALDŽIOJ

Londonas, Balandžio 6.—Ministeris pirmininkas Baldwinas nutarė rezignuoti, kadangi labai nusilpnėjęs jo girdėjimas, Daily Mail praneša. Tačiau naujame ministerių kabinete Baldwinas užimtų Lord Prezident vietą.

Neville Chamberlain numatomas ministerio pirmininko vietai.

Lordas Halifax ar Sir Robert Horne užimsią Edeno vietą. Edenas būsiąs paskirtas sekretorium dėl Indijos.

Ramsay MacDonald numatomas Lord Privy Seal vietai.

Ar toks pasikeitimas padarytų kokią permainą Anglijos politikoj, pranešimas nieko nesako.

DARBININKĖS DIRBA UŽ DU CENTU Į VALANDĄ

Toronto, Balandžio 4.—David A. Croll, welfare ministeris, Ontarijos parlamente iškėlė aikštėn, kad Toronte daugelis moterų dirba valandą laiko už du centu atlyginimo. Jis sako, kad daugelis įvairių mezginių gamintojų duoda darbus atlikti namuose, už kuriuos tiek mažai moka, kad vos po du centu į valandą išeina.

"Dvi moterys ant Show St. dirbo 45 valandas vieną lovatiesę ir gavo 50 centų atlyginimo," jis pareiškė. Nurodė daugelį tokių pavyzdžių.

Antru kartu skaitytas patiektas įstatymas, kuriuomi neva bus reikalaujama, kad naminis darbas būtų apmokamas sulyg valdžios taisyklių. Taip pat reikalaujama panaikinti vaikų darbą.

KOMUNISTŲ PARTIJA KVIEČIA CCF BENDRAI MINĖTI AUKSINĮ PIRMOS GEGUŽĖS JUBILIEJŲ

Abidvi Partijos Galėtų Vadovauti Visiems, Kurie Tik Kenčia Nuo Išnaudotojų

Toronto, Balandžio 7.—Kanados Komunistų Partija savo atsišaukime, po kuriuo pasirašo draugas Tim Buck vardu Centro Komiteto, kreipiasi į visus Kanados darbo žmones ir kviečia vienyti savo eiles paminėjimui 50 metų sukaktuvių Pirmos Gegužės, kuri pradėta minėti nuo 1886 metų kaipo kovos diena už aštuonių valandų darbo dieną. Partija ypatingai kreipiasi prie CCF ir kitų socialistinės minties organizacijų kviesdama prie bendrų išstojimų pirmo gegužės, kad išreikšti darbo klasės opoziciją prieš išnaudotojų planus.

"Šis darbininkų klasės kovų dienos auksinis jubiliejus matys viso pasaulio darbo žmonių solidarumą išreikštą galingose demonstracijose, maršavimuose ir susirinkimuose. Kaip žaibas nušvies per pilną visokių prieštaravimų ir neapykantos pasaulį tikras darbo žmonių solidarumas," Komunistų Partijos manifestas sako.

"Padėkime darbo įrankius Pirmoj Gegužės! Visi į gatves, kurias mes išliejom, eikime suvienytomis eilėmis prieš saujelę tų, kurie mūsų gyvybes laiko savo rankose, kurie visą krizio naštą deda ant mūsų, ir kurie mūsų gyvenimą daro nebapakenčiamu ir neužtikrintu. Tegul šios šalies pelnagrobiai jaučia, kad darbo žmonės maršuoja prieš karą ir už taiką, už duoną ir geresnę ateitį, prieš juodas jėgas, kurios nori fašizmo, už apgynimą tų laisvių, už kurias jų protėviai kovojo ir kraują liejo.

"CCF ir komunistai darbininkai! Jūs esate daugiausiai klasiniai susipratę. Tegul vienybė tarp jūsų šioj Gegužės Pirmoj parodo kelią į vienybę visiems Kanados darbo žmonėms kovoje prieš barbarizmo ir žiaurumo jėgas!"

"Nedarykite klaidos! Reakcingieji kapitalistai, kurie ieško 'stipraus žmogaus,' 'Hitlerio,' rengiasi įsteigti fašizmą Kanadoj, su visais jo baisumais, mirtį nešančiais nuodais, koncentracijos kempėmis ir galvų kapojimais.

"Lai Suvienytos Pirmos Gegužės demonstracijos pergalingai atmuša tuos kėsintojus ant darbo žmonių laisvės! Tegul jie pamato, kad Kanados darbininkai niekad nedaleis jiems įsteigti kruvinąjį fašizmą šioj šalyj."

HITLERIS BAIDO FRANCIJOS FAŠISTUS SU KOMUNIZMU

Paryžius.—Hitleris per radio varo kampaniją prieš Francijos liaudies frontą. Jis baugina reakcionierius, kad liaudies frontui laimėjus Francijos rinkimus bus įsteigti Sovietai Francijoj. Paryžiuje būsią tuoj Komunistų Internacionalo antras centras.

Hitleris nori sudraskyti liaudies frontą, nes jis žino, kad jei liaudies frontas laimės rinkimus, tai Vokietijos padėtis pablogės.

Francijos fašistai ir visi reakcionieriai reikalauja, kad rinkimai būtų atidėta, kad dar neįleisti valdžion liaudies fronto.

HITLERIS REIKALAUJA LAISVĖS PULTI SOVIETŲ SĄJUNGĄ

Geneva, Kovo 30. — Prierre von Paassen, žymus žurnalistas, darbininkų žinių agentūrai prisiųstame straipsnyj rašo:

"Kada Hitleris baido Francija su sulaužymu Locarno pakto ir kariška kocentracija Reine, faktinai jis Francijai ir vakarinei Europai sako: 'Duokite man laisvę eiti į rytus, tada aš neliesiu jūsų'."

"Bet jei Francija duoda Hitleriui tą laisvę, kurios jis reikalauja, tai yra eiti į rytus, Francija pasirašo po savo mirties dekretu. Nes jei Francija stovėtų nuošaliai, o Vokietija užgalėtų rytus, vistiek Francijai būtų galas. Niekas tada neišgelbės Francijos. Niekas neišgelbėtų Europos."

Francijai nepatogi "nepuolimo sutartis" su Vokietija taipgi. Jei Francija ją sudarytų, tai tuomi dar pagreitintų Vokietijos užpuolimą ant SSRS. Vadinasi, tuomet karas dar greičiau būtų ir Francija vistiek būtų įvelta. Tačiau fašistai Francijoj reikalauja sudaryti tokią sutartį su Hitleriu.

TRUMPOS ŽINIOS

Mexico City, Balandžio 7.—Čia netoli Paso del Macho miesto ant tilto tapo išsprogdintas keleivinis traukinys, kuriame žuvo apie 90 asmenų. Traukinio susprogdinimas manoma įvyko apiplėšimo tikslu.

Uniontown, Pa., Bal. 7.—Netoli šios vietos sudužo keleivinis transkontinentinis orlaivis. Jame žuvo 14 asmenų, taipgi randasi keletas sužeistų.

Berlin, Conn.—Penki ginkluoti banditai apiplėšę banką pabėgo su $10,000.

Maskva.—Vienas užmuštas ir 43 asmenys sužeisti gasolino traukinių susimušimo eksplozijoj.

Ispanija, Bal. 7.—Madride ir Barcelonoj prasidėjo didelis streikas. Barcelonoj streikuoja 20,000 metalistų, kurie galutinai suparalyziavo viso miesto judėjimą. Paskutinės žinios praneša, kad eina Ispanijoj fabrikų ekspliodavimas ir šaudymasis ant gatvių.

Halifax.—Čia per 18 metų buvusi akla J. Acker praregėjo. Regėjimą atgavo smarkiai važiuojančiu automobilium.

99 NUOŠIMČIAI GYVENTOJŲ UŽ LIAUDIES FRONTĄ

Šinin Tree, Ont., Kovo 31.—Šio miestelio gyventojai per šiaudinius balsavimus kuone visi pasisakė už "Liaudies Frontą Prieš Karą ir Fašizmą." 99 nuošimčiai balsavo už liaudies frontą.

CCF nariai ir vadai, unijistai ir kiti pasisakė už suvienytą frontą. Nežiūrint, kad nedidelis miestas, tačiau gyventojai labai atydžiai seką suvienyto fronto judėjimą ne tik Kanadoj, bet Francijoj, Ispanijoj ir kitur.

DARBININKŲ ŽODIS

(THE WORKERS' WORD)

Kanados lietuvių darbininkų sąvaitraštis. Leidžia "Darbininkų Žodžio" Draugija.

Prenumeratos kaina Kanadoj ir Anglijoj: metams $2.00; 6 mėnesiams $1.00. Visur kitur: metams $2.50; 6 mėnesiams $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite "Darbininkų Žodžio" vardu.

"DARBININKŲ ŽODIS"
184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont.

LIBERALŲ VALDŽIOS UŽDUOTIS ESANTI GINTI KAPITALISTŲ REIKALUS

Darbo ministeris Norman Rogers seime kalbėdamas nurodė, kad reiktų išleisti po 300 milijonų dolerių kasmet, kad aprūpinti visus bedarbius darbu. O to padaryti esą negalma. Girdi:

"Niekaip nesuprantama, kaip Kanada ar kuri nors kita šalis galėtų tą padaryti nepriimdama socializmo filozofijos, su visomis jos pasekmėmis. Mūsų gi užduotis išlaikyti dabartinės sistemos pamatus," pareiškė jis.

Kitais žodžiais tariant, galima būtų suteikti bedarbiams darbo, bet nuo to nukentėtų kapitalistų pelnai, nes reikėtų mokėti algas, kuomet dabar dirba tūkstančiai po 20 centų į dieną gaudami. Jo žodžiais tariant, liberalai gi esą ne tam, kad pakenkti kapitalistams, bet apsaugoti jų pelnus.

Trys šimtai milijonų dolerių į metus išleisti tokiai šaliai, kaip Kanada, tai visai nedaug. Kanadoj yra darbų kelius kartus daugiau, negu kad už $300,000,000 pasamdyti darbininkai galėtų atlikti. Bet tų darbų kapitalistai nenori pradėti, nes nenumato pelno juose, kaip, pavyzdžiui, sugriovimas gyvenimui netinkamų namų ir jų vietoj pastatymas naujų ir daugelis panašių visuomenei labai reikalingų darbų.

Sulyg darbo ministerio išsireiškimo, tai bedarbiams darbo liberalų valdžia neduos. Turint prieš akis pašalpų kapojimus, galima susidaryti vaizdą apie bedarbių padėtį. Bedarbiai turi tą gerai įsitėmyti ir imtis tinkamų žygių atmušimui pašalpų kapojimo.

"LAISVĖ" UŽGIRIA KANADOS LIETUVIŲ KONGRESO ŠAUKIMĄ

Kovo 25 dienos numeryje "Laisvė" editorialė rašo:

"Jau keliama mintis dėl šaukimo Kanados Lietuvių Kongreso pasmerkimui Smetonos diktatūros Lietuvoje."

"Labai sveika mintis. Didelė Kanados lietuvių kolonija, kuri turi tiek daug tamprių ryšių su Lietuvos žmonėmis, turėtų išgirsti tų žmonių balsą ir jiems padėt nusikratyti Smetonos diktatūrą."

Tai labai teisinga pastaba. Kanados lietuviai vos keli metai apleido savo tėvynę ir jos žmones. Kanados lietuviai tebėra arčiausiai susirišę su Lietuvos žmonėmis. Todėl labai naturalu, kad jie daugiau jaučia ir jų kančias. Iš to savaime išplaukia reikalas ir padėti Lietuvos žmonėms jų reikaluose.

Kanados Lietuvių Kongresas bus labai laiku. Būtina pareiga turėti bendrą visų Kanados lietuvių kolonijų ir organizacijų atstovų pasitarimą, kuriame būtų galima išnešti Kanados lietuvių reikalavimus Lietuvos valdonams ir susitarti tolimesniam veikimui, kad ir toliau būtų dirbama pasekmingai Lietuvos darbo žmonių naudai.

"Darbininkų Žodis" užgiria montrealiečio nuomonę, kad toks kongresas įvyktų Montreale. Viena, kad ten didžiausia kolonija, turinti daugiausiai įvairių lietuvių organizacijų, kurios galėtų imtis iniciatyvos sušaukimui tokio kongreso, o antra, montrealiečiams būtų jau persunku kiekvienu kartu siuntinėti atstovus į kitas kolonijas. Nors kartą galima ir pas juos suvažiuoti.

Kongreso klausimas labai svarbus ir be jokių atidėliojimų visos organizacijos, kempės ar kolonijos turi svarstyti ir duoti savo nuomonę. Tame kongrese turi dalyvauti atstovai ir nuo neorganizuotų lietuvių. Kempių ar kolonijų lietuviai turi susirinkti, pasitarti tuo klausimu ir išrinkti atstovus, kurie galėtų atstovauti juos, kada bus sušauktas kongresas.

Reikia manyti, kad kanadiečių kongresan galėtų atsiųsti atstovą ir draugai amerikiečiai.

AR GALI BŪTI VIENYBĖ SU FAŠISTINIAIS SMURTININKAIS?

Smetonos diktatūra pasipiktinimui nuolatos didėjant, Lietuvos valdonai sukruto varyti propogandą už išteisinimą fašistinių smurtininkų. Lietuvos spauda pilna straipsnių, kuriuose duodamos ištraukos iš Smetonos ir kitų fašistinių smurtininkų kalbų. "Lietuvos Žiniose" koks ten V. I. S. duoda, tarp kitko, sekamą ištrauką iš A. Smetonos kalbos:

"Tautos vienybė—nepriklausomos Lietuvos pagrindas. Ji reikalauja mokėjimo klausyti ir susiklausyti. Tik toji tauta stipri, kuri išmano tokios drausmės reikalą."

Ar gali būti vienybė su tokiais "tautos vadais," kurie smurto pagelba įsirioglino į valdžią? Ar gi gali būti vienybė su tokiais žmonėmis, kurie sušaudė geriausius Lietuvos liaudies reikalų gynėjus? Ar gali būti vienybė su tokiais smurtininkais, kurie paskandino liaudį skurde? Ar gali būti vienybė su tokiais "vadais," kurie šaudo ir kalina valstiečius?

Mes sakome, kad negali! Liaudis gali vienytis tik su tokiais vadais, kuriuos ji pati pastato. Dabartiniai vadai smurto pagelba atsistojo vadovybėje. Jų niekas nerinko. Jie užgniaužė paskutines demokratines liaudies teises. Uždraudė ir vakaruškas jaunimui turėti. Kaimynas negali nueiti pas kaimyną.

Lietuvos liaudis gali klausyti ir susiklausyti tik su tokiais žmonėmis, kurie skaitosi su liaudimi. Dabartiniai Lietuvos valdonai nesiskaito su ja. Valstiečius kraujuose paskandino, kada jie išstojo su savo reikalavimais. Užgniaužtos visos partijos ir organizacijos, per kurias Lietuvos liaudis galėtų kelti savo balsą, savo reikalus nušviesti. Lietuvos fašistiniai valdonai kraujuose skandina liaudies balsą, o reikalauja, kad liaudis jų klausytų.

Lietuvos liaudžiai reikia siekti vienybės tarpe savų organizacijų, kad suvienytomis jėgomis numesti nuo sprando smurtu užsirioglinusius fašistus.

KODĖL CHINIJOS RAUDONOJI ARMIJA SUMUŠA PRIEŠUS

Kaip jau visiems yra žinoma, Chinijos nacionalistinė valdžia, su Čang Kai-šeku priešaky, remiama Amerikos ir kitų šalių imperialistų, darė šešias speciales kampanijas, kad sunaikinti Chinijos Sovietus. Bet ne tik kad nesunaikino, bet Sovietai plėčiasi ir plėčiasi. Apie tai net kapitalistinė spauda susirūpinusiai rašo ir stato klausimą, kodėl komunistai atsilaiko prieš daug geriau ginkluotą ir daug didesnę nacionalistinę armiją. Toronto Daily Star, Charles Huestis lūpomis, sako:

"Pirmos pastangos steigti komunizmą Chinijos, Barodino vadovybėje, buvo atmuštos; bet šeši ar septyni metai atgal buvo vėl pradėtos ir nuo to laiko visos Kuomintango pastangos—ir ten buvo šešios ar daugiau didelės kampanijos—nuvertimui Raudonosios Armijos buvo atmuštos, nežiūrint to, kad nacionalistinės armijos buvo keturius ar daugiau kartų didesnės už Sovietų. Kodėl taip yra? Mat Raudonoji Armija yra remiama visu valstiečių, jaunų ir senų, vyrų ir moterų, kuomet Kuomintango armija, kurios oficieriai ir kareiviai yra sūnūs valstiečių, pasiduoda dideliais skaičiais kartu su savim nusinešdami ginklus ir amuniciją. Kodėl jie taip daro? Todėl, kad nacionalistinė valdžia nesugebėjo duoti žmonėms to, ką komunistai duoda.

"Nei vienoj šalyj pasaulyj, net neišskiriant ir Indijos, nėra tokių blogų gyvenimo sąlygų, kaip tarp Chinijos valstiečių. Tų žmonių gyvenimo sąlygos aprašomos straipsnyj, North China Herald'e, už sausio 24, 1934, iš kurio aš paduodu ištrauką: 'Jie šaukiasi pagelbos, bet jų silpni balsai būna paskandinti kurtinančiuose tarpusavių ginčų riksmuose ir iš jų paeinančiuose civiliuose karuose... Aukštos duoklės, mažos algos, nepakeliami valstybiniai mokesčiai, nuošimčiai už skolas, baisus išnaudojimas yra atsokomingi už blogą valstiečių padėtį... Chinijos kaimai nubankrutavę. Milijonai ūkininkų žuvo. Milijonai randasi tarp gyvybės ir mirties. Net laimingiausi kenčia nuo nuolatos didėjančios naštos'."

Komunistai, Huestis žodžiais tariant, liuosuoja valstiečius iš tos vergijos:

"Žemė bajorų, valdininkų ir vienuolynų konfiskuota ir išdalinta tarp vargingųjų ir vidutinių valstiečių. Panašiai pasielgta ir su gamybos įrankiais ir gyvuliais. Duoklės panaikintos ir nuošimčiai už skolas nuo 12% į mėnesį numažinti iki 1% į mėnesį. Visos upės ir prūdai, tinkami irigacijai, nacionalizuoti, taip pat visi miškai ir ganyklos. Visokie buvę mokesčiai ir kariški privalumai panaikinti. Biedniejі valstiečiai nemoka jokių mokesčių naujai valdžiai. Dirbamos žemės plotas padidintas, sėklos pagerintos ir žemė geriau išdirbama. Kuomet šiandien milijonai valstiečių Kuomintango Chinijoj badauja, tai Sovietų Chinijoj, sakoma, maisto perteklius. Algos žymiai pakeltos ir darbo diena sutrumpinta nuo 10-17 valandų iki 8-10."

Kultūroje taip pat eina didelė revoliucija:

"Dar didesnė revoliucija kultūroje," rašo Huestis. "2,392 kaimuose Centraliniame Sovietų Distrikte, sakoma, yra 3,052 mokyklos vaikams ir 32,388 mokyklos suaugusiems. Nekuriose vietose 92% vaikų lanko mokyklas. Didelis mokyklų skaičius suaugusiems todėl, kad veik visi Chinijos valstiečiai buvo beraščiai. Visur auga kliubai, skaityklos, dramatiniai ir sporto rateliai. Sovietinėj Chinijoj išeina 34 laikraščiai, iš kurių oficiozas turi 50,000 tiražą, o jaunimo—28,000. Moterys kultūrinėj revoliucijoj dalyvauja nepaprastu pasiryžimu."

Prie viso to prisideda ir Čang Kai-šeko pasidarbavimas Japonijos imperialistams:

"Niekas negali skaityti šį aprašymą, nejausdamas, kad Chinijos viltis guli tik Sovietų sistemoj," jis rašo ir prideda: "Japonijos imperialistai užgriebė Mandžuriją; rengiasi ant Mongolijos; jie valdo šiaurinę Chiniją. Čang Kai-šekas jau senai pasiduoda jiems. Europos imperialistai, įskaitant ir Suvienytų Ameriko Valstijų, niekad kitaip nemanė apie Chiniją, kaip apie eksploatacijos lauką. Nors jie ir pareiškė nesutikimą su Japonijos žygiais į Mandžuriją, bet nieko nedarė įvykdymui Tautų Lygos Įstatų. Tokia politika trumparegė ir savižudiška. Jei Japonija užims Chiniją, baltųjų viešpatystei pasauly pavojus. Sovietinė Chinija nors nesudarytų pavojaus pasaulio taikai."

Šios ištraukos gerai nušviečia, kas dabar dedasi Chinijoj, kur po Sovietų valdžia yra jau virš 100 milijonų gyventojų. Skurdas ir nacionalistinės valdžios pasidarbavimas užsienio imperialistams daug padeda komunistams kovoje. Chinijos Raudonoji Armija kovoja ne tik už išliuosavimą darbo žmonių iš po naminių išnaudotojų, bet ir iš po užsienio imperializmo.

Suvienytas Frontas

Kova Už Demokratines Teises

Fašizmo priėjimas prie galios nėra paprastas buržuazinės valdžios pakeitimas kita, bet pakeitimas vienos buržuazinės klasės valstybės formos—buržuanės demokratijos—kita forma—atvira teroristine diktatūra. Būtų didžiausia klaida ignoruoti šitą skirtumą, nes tas sulaikytų revoliucinį proletariatą nuo mobilizacijos plačiausių sluogsnių miestų ir kaimų darbo žmonių kovai prieš fašistais galios užgrobimo pavojų, ir nuo pasinaudojimo nesantaika pačios buržuazijos kempėj. Bet nei kiek nemažesnė ir pavojinga klaida būtų nepriduoti svarbos, įsteigime fašistinės diktatūros, reakciniams buržuazijos žingsniams, kurie dabartiniu laiku labai tankiai pravedami buržuazinės demokratijos šalyse—žingsniams, kurie naikina darbo žmonių demokratines teises, kurie darko ir apkarpo parlamentų teises, ir kurie sustiprina revoliucinio judėjimo priespaudą.

Fašismo prie galios priėjimas neturi būti suprastas esant tokiu paprastu ir švelniu, kaip kad kokio finansinio kapitalo komiteto nutarimas įsteigti fašizmo diktatūrą tam tikru laiku. Tikrenybėje, fašizmas prieina prie galios keliu savitarpinės, kartais net aštrios, kovos prieš senas buržuazines partijas ar prieš tam tikrą tų partijų srovę, keliu kovos net pačių fašistų tarpe—kovos, kuri kartais priveda net prie ginkluotų susikirtimų, ką mes matėm Vokietijoj, Austrijoj ir kitose šalyse. Tas viskas, tačiau, neatitraukia nuo to fakto, kad prieš įsteigimą fašistinės diktatūros, buržuazinės valdžios pereina per visą eilę prirengiamųjų laipsnių ir įveda visą eilę reakcinių priemonių, kurios palengvina fašizmo priėjimą prie galios. Kas tik nekovoja prieš reakcinius buržuazijos žingsnius ir fašizmo augimą šiuose prirengiamuose laipsniuose, tas negali pastoti kelio fašizmo pergalei, bet, priešingai, palengvina tai pergalei.

Mes komunistai esame nesvyruojanti palaikytojai sovietinės demokratijos, kurios pradinė forma yra proletarinė diktatūra Sovietų Sąjungoj, kur įvedimas lygių, tiesioginių ir slaptų balsavimų paskelbtas Septinto Sovietų Kongreso rezoliucijos, kaip tik tuo laiku, kada paskutiniai likučiai buržuazinės demokratijos kapitalistinėse šalyse šluojami į šiukšlyną. Ši sovietinė demokratija užtikrina proletarinės revoliucijos pergalę, pavertimą privatinės nuosavybės gamybos priemonėse į visuomeninę nuosavybę, pastatymą nepergalimos daugumos žmonių ant socialistinio kelio. Ši demokratija nėra dar paskutinė forma ; ji vystosi ir nenustos vysčiusi progrečiui su progresu socialistinėj statyboj, atsiekime beklasinės visuomenės ir nugalėjime kapitalistinių liekanų ekonominiame gyvenime ir žmonių protavime.

Bet šiandien milionams darbo žmonių kapitalistinėse šalyse stovi prieš akis didelis reikalas griežtai imtis su tomis formomis, kuriose kapitalizmo viešpatavimas įvairiose šalyse yra įvilktas. Mes ne anarchistai ir mums nesudaro skirtumo, koks politinis režimas vienoj ar kitoj šalyj; ar buržuazinė diktatūra buržuazinės damokratijos formoj, net su gerokai apkarpytomis demokratinėmis teisėmis ir laisvėmis, ar atvira buržuazinė diktatūra fašizmo formoj. Būdami sovietinės demokratijos palaikytojais, mes tačiau ginsime kiekvieną colį demokratinių atsiekimų, kuriuos darbininkų klasė laimėjo keliu ilgų metų atkaklios kovos, ir nenuilstamai kovosime praplėtimui tų laimėjimų.—**Dimitrovas** (Suvienytas Frontas Prieš Fašizmą ir Karą).

(Bus daugiau)

Lietuvos Samdytojai Turi Teisę Bausti Darbininkus Pinigine Pabauda

Gal nė Mussolinio ar Hitlerio išleisti fašistiniai antidarbininkiški įstatymai, savo lupimu samdomųjų darbininkų, nė kiek nebus žiauresni už išleistus Smetoninius antidarbininkiškus įstatymus. Lietuvoje samdytojams leidžiama bausti darbininkus kiek tik jie nori. Del aiškesnio vaizdo, kaip samdytojai Lietuvoje baudžia samdininkus, žemiau talpinu ištraukas iš paruoštų smetoninio darbo inspektoriaus įstatymų. Štai už ką samdytojai gali bausti pinigine pabauda darbininkus:

"1) už netinkamą darbą, 2) už praleidimą darbo laiko, 3) už ardymą įmonėje tvarkos."

Jeigu nesigilinti į virš paminėtus skaitomus prasižengimus, tai kaip kam gali atrodyti visai nekaltas dalykėlis, bet jeigu papulti Lietuvoje į dirbtuvę ir dirbti po tokių paragrafų priežiūra, tai vis tas pats, kaip ir kortomis lošti iš pinigų, nes niekad nesi tikras, ar parsineši tos dienos uždarbį, ar paliksi jį darbdaviui už priskaitomą tau niekados nepadarytą prasižengimą. Truputį smulkmeniškiau panagrinėkime bent vieną paragrafą. Kas tas ardymas įmonėje tvarkos? Darbininko atsiskaitomoj knygelėj tas aiškiai pasakyta:

"Samdininkas baudžiamas už tvarkos įmonėje ardymą, jei jis: 1) neatvyksta į darbą nustatytu laiku, 2) savavališkai pasišalina iš darbo, 3) neatsargiai elgiasi su ugnimi, 4) nelaiko įmonės patalpose švaros, 5) darbo metu kelia įmonėje triukšmą ginčais, barniais, keiksmais, muštynėmis, 6) neklauso darbe įmonės laikytojo, vedėjo ar darbo prižiūrėtojo, 7) atvyksta į darbą girtas, 8) nelaiko kitų įmonės tvarkos taisyklių.

"Bauda kiekvienu tvarkos ardymo atsitikimu negali būti didesnė už samdininko vienos dienos uždarbį."

Tai tik vienas paragrafas, šiek tiek smulkmeniškiau paimtas, o tokių paragrafų šimtai suteikia samdytojams plėšti samdininkus. Jeigu darbininkas pasivėlino pora minučių atvykti į darbą, arba be prižiūrėtojo sutikimo nuėjo į išeinamą vietą, arba dėl skubinimo darbe neturėjo laiko palaikyti dirbtuvėje švaros, jam už tai gręsia atsisveikinti su tos dienos uždarbiu. Tad tie paragrafai nėra nekalti dėl tvarkos palaikymo dalykėliai, bet begėdiškiausi darbininkams apiplėšti įstatymai, kurių gal neturi nė viena fašistinė šalis. Sulyg jų Lietuvos samdytojas ant samdininko gali suversti kaltę ir už nelaimingą atsitikimą su ugnia, jis gali darbininkui įsakyti dirbti pavojingiausį darbą, o jei pastarasis atsisako, tai priskaitoma prieneklausymo įmoninko ar darbo prižiūrėtojo, jis gali iškeikti darbininką, o jei pastarasis atsikirs bent vieną žodį, tai tuomet samdytojas turi teisę bausti už ginčą arba keiksmą. Nors darbininkas bus tykus, kaip avinėlis, kęs dantis sukandęs, tai tokiem yra paragrafai primesti netinkamą darbo atlikimą arba neužlaikymą švaros. Vienu žodžiu, nėra Lietuvos darbininkams vilties likti nenubaustais, nuo smetoninių drakoniškų antidarbininkiškų įstatymų. Už bent vieną iš virš minėtų samdytojui pasitaikiusių progų, jis be jokio teismo gali iš darbininko išplėšti tos dienos sunkų uždarbį ir palikti badauti jo šeimą.

Man Lietuvoj teko lankytis daugely dirbtuvių ir kalbėtis su daugelio dirbtuvių darbininkais, ir visur iš jų lūpų teko išgirsti nusiskundimus dėl nežmoniško pabaudų lupimo. Retai kur darbininką galima užtikti, kuris būtų neapiplėštas pagelba viršminėtų paragrafų. Vienas Kauno bendrovės "Paramos" duonos išvežiotojas (Bendrovė "Parama" tautininkų partijos šulų nuosavybė, jos direktorium buvo Lapėnas, joje priklauso ir tautos "vadas") buvo nubaustas už tai, kad jam buvo įsakyta iš bendrovės viršininkų išmugeliuoti vienai kariuomenės daliai 300 kepaliukų senos supelėjusios duonos, sulyg sutarties, b-vė kariuomenei turi pristatyti šviežią duoną. Tad kariuomenei įkišti tą duoną nepavyko, už tai išvežiotojas, kaipo už "netikamą" darbo atlikimą, tapo nubaustas 5 litais. Kauno dirbtino šilko audinėje dirba apie 500 moterų. Neva tenai nustatyta uždarbis 4 litai dienai. Darbas akordinis. Bet negalima rasti darbininkės, kuri į sąvaitę bent porą kartų liktų nenubausta. Pasitaiko ir tokių, kad už pabaudas lieka be visos sąvaitės uždarbis. Jos baudžiamos vienos dienos už darbiu ir už vieną nutrūkusį siūlą.

Dvarininkai baudžia darbininkus už kokio padargo sulužimą arba netinkamą žemės dirbimą. Vilkaviškio apsk., Kumečių dvaro nuomininkas Gustatis, nėra tos sąvaitės, kurioj nenubaustų bent vieno iš savo kumečių. Vieną nubaudė už tai, kad nulūžo senas vežimo dyselis ir dar nemažai—15 litų. Nors įstatymai rodo, kad galima bausti tik vienos dienos uždarbių, bet jis nubaudžia puse mėnesio uždarbio. Darbininkams organizuotis draudžiama, tai kitokios išeities to dvaro darbininkams neliko, kaip tik šauktis minėtą parazitą. Vieną naktį kaž kas jį šovė, bet nepataikė. Kalbama, kad darbininkai už nuolatinį pabaudų dėjimą.

Užsieny gyvenančių lietuvių dalis iki šiol dar nejsitikino Lietuvos fašizmo atneštos didžiausios nelaimės dėl Lietuvos darbininkų ir valstiečių. Nekuriems vis dar mano, kad Lietuvoj yra "savų žmonių valdžia" ir jiems būtų malonu jos "prieglobstyj" gyventi. Geriausias būdas būtų juos įtikinti, kuomet jie atsidurtų po tokiais drakoniškais įstatymais. Užsieny gyvenantieji lietuviai yra beveik 90% samdomieji darbininkai, tai gerai turime apsvarstyti, ką mes pasakytume, jeigu ant mūsų veltų toki dirbtuvės įstatymai. Tad padėkime ir savo broliams Lietuvoje atsikratyti tos fašistinės nelaimės.

M. Guoba

Sveikatos Skyrius

Dr. J. J. Kaškiaučius, 48—2nd Ave., Newark, N. J., U. S. A.

Rr Nebus Sugadinta Sėkla?

Gerb. drauge daktare, daug matau jūsų gerų patarimų "Darbininkų Žody," "Laisvėj" ir kitur, bet sau tinkamo nemačiau. Todėl meldžiu ir man patarti per "D. Ž."

Esu 38 metų vyras, vidutinio ūgio ir svorio. Jau metai kaip vedęs. Lytinį gyvenimą pradėjau būdamas 18 metų, ir, kuomet buvau "aukeštesnės kilmės" ir nenorėdamas "pakenkti" savo "garbei," su mergaitėmis stengiaus neturėti jokio reikalo. Laike 10 metų gal vos tik turėjau 8 sykius, o visą kitą atlikinėjau savižagyste arba su "anemuls," ir daugiausia net po 2-3 ir net 4 syk per dieną.

1926 metais man dirbant ant farmų, pasitakė sumušti dešinįjį kiaušį. Labai sutino, net su krauju pradėjau šlapintis. Išsirgau 4 sąvaites, lankiausi pas vieną felčerį. Šis man davė vaistų, ir pradėjau taisytis, bet po to tankiai pradėjau jausti sėkliniame centre kokį tai tvaksėjimą, kas man sukėlė daug neramumo. Ir nuo to palikau pusėtinai nervuotas. Bet vėliau, gyvenimo verčiamas, apsivedžiau. Apie metus laiko negalėjau žmonos tinkamai patenkinti, nes mano organai buvo pusėtinai silpni. Kartais net pirma pradėjimo akto sėkla nutekėdavo. Bet vėliau pasitaisė, ir žmona pradėjo sykiu pasitenkinti.

Keletą metų vengėme sėklos užmezgimo, bet dabar jau virš dviejų metų, kaip veikiame be apsaugos, tačiau vaisiaus neturime, nors pasitenkinimą atliekame veik visuomet abu sykiu. Nors tiesa, aš dar ir dabar tankiai jaučiu sėklinėje judėsį. Aš labai rūpinuos, kad nebūtų sugadinta sėkla. Malonėkite atsakyti plačiai.

Atsakymas

Be asmeninio ištyrimo, Drauge, negalima tikrai tarti. Vyriškos sėklos gaminimas yra pusėtinai sudėtingas dalykas, pačią svarbiąją sėklos dalį—**spermatazojus** gamina kiaušinėliai (inkstukai, kiaušiniai). Mokslišką tas procesas vadinasi **spermatogeneze (spermatogenezis**—sėklos gaminimas). Jei abu kiaušinėliai sveiki, tai abu gamina sėklą. Bet sėklos gaminimas priklauso nevien tik nuo pačių kiaušinėlių. Tai priklauso ir nuo kitų liaukų sutartingo veikimo. Ypač daug nusako **posmegeninės liaukos priekinė skiltis (anterior pituitary gland)**, kuri tarp kitokių labai svarbių ir skirtingų sunkų, gamina dar ir lytiniam veiklumui reguliuoti sunką **(hormonus)**. Lytinį aparatą veikia taip gi ir **skydinė liauka**, ir **virštinkstinės liaukos**, dalinai ir kitos vidujinės liaukos. O visų vidujinių, **endokrininių** liaukų veiklą nustato tūli **vitaminai: vitaminas E**—vaisingumo vitaminas **(fertility vitamin)**, dalinai **vitaminas B** ir **vitaminas A.**

Vitaminų daugumoje gauname su paprastu, nefabrikuotu gamtiniu maistu. **Maistas** daug reiškia vaisingumo ir lytinio veiklumo plotmėje.

Nuo to smarkaus užgavimo be abėjo, pasižeidė kiaušinėlių audiniai. Gal jie, laikui bėgant, ir visai spėjo atsigauti, sunormalėti. Tačiau vietos gydytojas turėtų, Jums, Drauge, mikroskopiškai ištirti sėklą, ar spermatazojai yra gyvi ar jie vyksta kruta. Jei pasirodytų čia kas neigiama, tai šalia paprasto, gyvo naturalinio **maisto,** Jums daug galėtų padėti da ir **liaukų ekstraktai,** ypač **posmegeninės liaukos priekinės skylties ekstraktas (anterior pituitary extract) ir lytinis ekstraktas iš neščių moterų šlapimo (sex hormone of pregnancy urine).** Šitų ekstraktų gydytojas galėtų dažnai leisti į raumenis. Brangiai atseina, tiesa, bet dažnai pataiso ir lytinį aparatą ir visą organizmą.

DARBININKIU SKYRIUS

Daugiau Vertinkime Organizacijas

Jau kelinti metai kapitalistinis pasaulis purtomas ekonominio krizio. Visose kapitalistinėse šalyse darbo žmonija nustumta į neišpasakytą skurdą ir diena iš dienos darbininkų gyvenimas sunkėja. Nedarbas apima vis platesnius sluogsnius darbininkų. Tie, kurie dar dirba, jiems algos nukapotos iki žemiausio laipsnio, taip, kad ir dirbant negalima pasidaryti žmoniškesnį pragyvenimą. Visa krizio našta suverčiama ant darbininkų pečių.

Bet buržuazinė valdančioji klasė dar nesitenkina ir tuo. Ji ruošiasi prie karo. Praeitasis didysis karas sunaikino milijonus gyvvybių ir šiandien vėl ruošiama žudynė, kad papluk-dyti kraujuose milijonus darbininkų už kapitalistų reikalus. Mes matome Europoj karo audros šelsta kas kart daugiau ir daugiau. O tai reiškia visam pasauliui karą. Italija jau daug išžudė nekaltų Ethiopijos gyventojų ir dar tęsia savo kruviną žygį. Vokietijos Hitleris galanda ginklus ir tik laukia momento užkurti naujo karo gaisrą, užpulti ir sunaikinti mažesnes pabaltės valstybes, kartu ir Lietuvą, ir vėliau žygiuoti ant Sovietų Sąjungos, vienintėlės darbininkų tėvynės, kad sunaikinti ją, kurioj darbininkai nejaučia šiandieninio krizio. Ten nėra bedarbės. Visi darbininkai dirba, stato socializmą, kuria šviesesnę žmonijai ateitį. Tuo tarpu kapitalistai ieško sau išeities karuose. Bet kartu su tuo visam pasaulyje kyla darbininkų revoliucinis judėjimas. Kaip Sovietų Sąjunga, taip ir viso pasaulio darbininkai, ruošiasi kovai, kad pastoti kelią karui, kapitalistiniam karui, kuris veda į pražutį darbininkų klasę. O ką mes moterys darbininkės daro-me? Ar pilnai atliekame savo užduotis, kad kartu su viso pasaulio darbininkais galėtume stoti karui skersai kelio? Mes turime žinoti, kad tą galima atlikti tik esant organizuotom. Darbininkiškos organizacijos, tai tvirtovė, kur susiburia darbininkų jėgos už savo klasės reikalus, kovai prieš išnaudojimą, prieš fašizmą, naujo karo kurstytoją.

Dabar kaip tik eina ALDLD vajus už gavimą naujų narių, kuris pasibaigs su 1 d. gegužės. Tad, draugės, budavokime šią tvirtovę, lietuvių darbininkų-ių apšvietos organizaciją. Kurios dar nepriklausėte prie ALDLD, pačios stokite ir kitas raginkite stoti. Kurios jau nuo seniau esame šios organizacijos narės, tai leiskimes į darbą, kad kuo daugiau įtraukus darbininkių į organizaciją, nes dar yra neorganizuotų, kurios prijaučia mūsų judėjimui. Taipgi pasiekime ir tas, kurios dar toli nuo mūsų. Daugumas mūsų iki šiol mokėjome gerai pasidarbuoti įvairiose kampanijose, kaip tai: sukėlimui finansinės paramos Lietuvos politinių kalinių šelpimui. "Darbininkų Žodžio" vajuj ir kitur. Pasispauskime ir šiame vajuje, kad visas Kanados lietuves darbininkes įtrauktume į ALDLD.

ALDLD yra apšvietos organizacija. Ji ruošia įvairias paskaitas, prolekcijas, diskusijas, kad išsiaiškinus su darbininkais problemas, kurios stovi prieš darbininkų akis. Ši organizacija, tai kelrodis darbininkams pasiliuosavimui iš po kapitalistinio jungo. ALDLD leidžia įvairaus turinio knygas, brošiūras, trimėnesinį žurnalą "Šviesą," kurį savo nariams siunčia veltui. Taip pat nariai-ės gauna ALD LD leidinių—knygų. Būdamos organizuotos, priklausydamos prie ALDLD pačios, galim lavintis ir kitus lavinti.

Kiekvienos darbininkės pareiga skaityti darbininkiškas knygas ir laikraščius, nes tik skaitydamos literatūrą mes gerai pačios galėsime pažinti savo klasės reikalus ir kitom išaiškinti. O tas labai svarbu, ypatingai dabar, kada prieš mus stovi baisi bedarbė ir išnaudojimas. To baisaus išnaudojimo naštą moterys labiau jaučia ant savo pečių, kaip tos, kurios gyvena savystoviai (merginos). Dirbančiųjų, kad ir dirbant lygų darbą su vyrais, joms atlyginimas už darbą daug mažesnis. Kurios auklėja šeimynas, daugumoje dar didesnį skurdą nešа. Jos augina vaikus, rūpinasi jais, kad išauginus, senatvėje turėti paguodą. Bet užaugęs sūnus,vietoj motiną maitinus, pats turi tapti kanuolės maistu. Kapitalistai priverčia eiti į karą pačiam žūti, ar žudyti savo brolius, kitų šalių darbininkus; pasilikusios moterys turi gaminti ginklus, savo sūnų ar vyrų žudymui. Bet jei mes būsime organizuotos, šviesimes skaitydamos darbininkišką spaudą, mes mokėsime išauklėti savo vaikus klasiniai sąmoningais darbininkais ir pačios nuo jauniausios iki seniausios, susikabinusios ranka už rankos, si visais darbininkais, padėsime atsukti ginklus prieš tikrus mūsų priešus, kapitalistus.

Montrealo Vergė R.

Kaip Išnaudojamos Darbininkės Vakaruose

Edmonton, Alberta.—Vakarų Kanados darbininkiškas veikimas kiek labiau atsilikęs nuo kitų Kanados veiklių kolonijų. Žinoma, prie to daug prisideda blogos gyvenimo aplinkybės, daugiausiai, tai nepastovus gyvenimas; kilnojimasis vieta iš vietos. Bet moterims tai jau pasiteisinti nėr kaip, o vienok jų veikimas darbininkiškoj—politinėj srityj apgailėtinai silpnas, beveik jis randasi vystikluose. Tiesa, "D. Ž." vajuj jau ir jos pasirodė ant scenos ir turėjo neblogų pasekmių. Bet kodėl gi moterims atsilikti nuo vyrų? Kodėl neprogresuoti su vyrais politiniam darbe sykiu? Juk moterys čia daugiau išnaudojamos už vyrus, Pavyzdžiui, aš čia paimsiu apie Edmontoną. Vasaros metu čia daug moterų dirba daržuose, kaip atlyginimas, taip darbo sąlygos čia jų apverktinos. Į dieną 75 centai ir ant savo valgio. 10 valandų čia jai kaitina pečius karšta saulė, o iš to sunkaus darbo užmokesčio, dar tankiai reikia važiuoti gatvekariu, išsimaitinti ir apsirengti, užsimokėti už kambarį. Be to, labai tankiai reikia ne tik užlaikyti vaikus, bet ir bedarbį savo vyrą. Jeigu dirbsi tokį apverktiną darbą ir kartu imsi mizerną duodamą miesto pašalpą, tai netrūksta blogų žmonių, jie pakiš liežuvį pašalpos biurui ir jis pašalpą sulaikys. Jeigu esi ant pašalpos, o negali iš šalies užsidirbti, tai bus didelis trūkumas kaip su drabužiais, taip su maistu. Pašalpos biuras giriasi, būk jis duoda bedarbėms moterims ir drabužius, bet tikrenybėj, jeigu pasitenkinti jų davimu, tai moteris bedarbė turėtų pusnuogė vaikščioti. Labiausiai tai skūpiai moterims duodama drabužių. Batukus duoda ant pusės metų, o su jais negalima ilgiau išdėvėti, kaip porą mėnesių, kitus keturis mėnesius gali vaikščioti basa, kol šeši mėnesiai nesueis, kitų negausi.

Šiltesni drabužiai taip gi sunku gauti. Pašalpos biuras duoda tokį patarimą, kokio ir išmintingas žydų karalius Saliamonas būtų negalėjęs išgalvoti, sako: "Kaip šalta, tai kiek turi drabužių, visais apsivilk ir sėdėk prie pečiaus." Tai su tokiais patarimais pašalpos biuras aprūpina moteris, prašančias drabužių.

Čioniai daug nevedusių merginų dirba pas turtingus stubose, jos gauna valgį ir nuo $8 iki $15 mėnesiui. Vadinasi, tokia alga, kad tik šiaip taip sulopintom kojinėm vaikščiojant užtektų ant drabužių. Ant farmų dirbančiom ir gi nepiragai; rytą kelkis nuo 5 val., o eik gulti apie 10 val. nakties. Darbo sąlygos: apmazgoti, kiaulės pašerti, o magaryčiom kas vakaras kas rytas kokį pustuzinį karvių pamelžti, o mokestis maždaug svyruoja, kaip ir miestų tarnaičių, nuo $8—$15 mėnesiui.

Vienok, nors ir tokiose aplinkybėse esant, retai kuri iš jų pagalvoja, kodėl taip? Ir taip sau leidžia dieną po dienai pasiaukavę juodam vargui ir skurdui. Iš kur toji rykštė paeina, kuri jas plaka, dauguma jų nežino. Iš tos nežinystės joms sunku išbristi dėl to, kad neatsirado jėgų, kurios galėtų prie jų tinkamai prieiti ir jas suorganizuoti. Tokiam jų supratimo stovyje iš šalies atrodo, kad IV rajono rybose lietuvių darbininkių suvis nesiranda, arba jų visai mažai, bet ne taip yra, kaip atrodo. Yra užtektinai moterų, kurios iš savo prakaito valgo duoną; jų randasi visur, randasi ir čia, tik jos labai atsilikę praeities tamsos užkampiuose.

Kitų tautų moterų veikimas stovi neblogai, gal bus geriausiai ukrainių moterų. Praeituose metuose, kuomet buvo ant pašalpos esančių darbininkų streikas, už pašalpos padidinimą, tuomet nemažas skaičius moterų stovėjo ant pikieto linijos. Nors čia gyvenančių lietuvių didesnė pusė stovi ant pašalpos, iš kurios su šeimynomis vargais negalais ubagišgai prasimaitina, bet jų ant pikieto linijos nesimatė.

Už tą apsileidimą reikia kaltinti ir vyrus, kad iki šiol nedėjo jokių pastangų įtraukti moteris į veikimo sukurį, tuo vertėtų susidomėti. Teko nugirsti, kad ALDLD IV rajono komitetas rengiasi šaukti IV rajono kuopų suvažiavimą pasitarimui, kaip pravesti IV rajone geresnį lietuvių judėjimą; manau, kad tokiam suvažiavime bus giliai paliestas ir moterų organizavimo klausimas.

Nendrė

"Darbininkų Žodis" ir S. A. Valstijų Moterys

Suvienytų Valstijų draugių atliktas darbas dėl Kanados "Darbininkų Žodžio" yra didelis. Be jų pridėto darbo nebūtų buvę tokių pasekmių. Kur tik teko būti ir darbuotis dėl "Darbininkų Žodžio" paramos, tai vis buvo 70 nuošimtis talkos iš draugių moterų. Kad ir draugė A. Deikienė, man būnant Chikagoj: kiek ta draugė įdėjo savo jėgų ir centų dėl kanadiečių laikraščio, bet dar to neužteko, 15 d. vasario ta draugė su kitų pagelba surengė "D. Ž." naudai vakarėlį, kuriame buvo sukelta viršaus $20.00 (Ta draugė išpildė savo prižadą, prie manęs pažadėtą).

Paimant nuo mažiausio miestelio iki didmiesčių, laike maršruto, visur draugės stovėjo priekyj rinkime "D. Ž." aukų ir prenumeratų. Išvardinus drauges, kaip tai Akrono, Švelnienė; Clevelando, Rudienė; Detroito, Butkienė, Palevičienė ir dar kelios; Chikagos, Urmonienė, Grigienė, Skeberdytė, Deikienė; Cicero, Dočkienė, ir kitose vietose čiela virtynė. Tai vis draugės pačios pirmutinės dėjo jėgas, kad tik išpildžius kanadiečių užsibriežimą—įsigyti linotipą.

Ačiū jų įdėtam darbui, "Darbininkų Žodis" turi linotipą ir Kanados lietuviai turi šešių puslapių laikraštį. Tų draugių energija ir "D. Ž." atstovų atsilankymas į S. A. Valstijų kolonijas išjudino ir tas kolonijas, kuriose mes negalėjome patys atsilankyti. Dabar matosi "D. Ž." skiltyse iš tų vietų aukų ir dar iš tų pačių vietų, kuriose mes lankėmes. Tas parodo, kad kanadiečių spauda yra įvertinama tarpe S. A. V. lietuvių darbininkų.

Aprašydamas savo kelionės ispūdžius, buvau davęs klaidingą supratimą, maniau, kad Gary, Ind. nesiranda lietuvių darbininkiškos organizacijos, bet pasirodo, kad aš klydau, tenai randasi ALDLD 81 kuopa.

A. Morkis

Iš Prieškarinio-Priešfašistinio Mitingo

Weston, Ont.—Kovo 9 d. išgirdau, kad pas mus Westone protestonų bažnyčioj rengiamas mitingas protestui prieš karą ir fašizmą. Aš užsigeidžiau pamatyt, kaip mūsų apylinkės žmonės interesuojasi tokiais mitingais. Mudvi su duktere nuvykome gana anksti, bet jau radome apie dvidešimts vyrų susirinkusių, tarp jų matėsi keletas veidų susipratusių lietuvių darbininkų, kurie interesuojasi tokiais mitingais.

Nekantriai laukiau mitingo pradžios, nes mano duktė buvo neužganėdinta, kad mes tik dvi buvom moteriškos tarp vyrų. Aš ją raminau, kad ateis daugiau ir moterų, bet vyrų prisirinko apie 50, o moterų tik penkios; aš su duktere, drg. Baltulienė ir kuomet mitingas jau buvo prasidėjęs, tuomet atėjo dar dvi anglikės.

Tai matot, kiek rūpinasi moterys pasaulio gerove. Rodos joms protestas prieš karą ir fašizmą labiausia turėtų rūpėti, nes kapitalistai dėl pelnų rengiasi žudyti jų sūnus ir mylimus vyrus. Toks moterų nelankymas tokių svarbių mitingų parodo, kad moterys klasiniam supratime daug žemiau stovi už vyrus. Tiesa, ne visos, yra daug gerai susipratusių draugių ir gerų veikėjų, bet visgi susidaro mažuma, kurioms rūpėtų jų šeimynų ateities gerovė. Aš patarčiau draugėms stoti į darbininkiškas organizacijas ir dirbt dėl ateities gerovės išvien.

Mitingą atidarė drg. Wegg, kuris gana sugabiai rišo įvairius klausimus, matomai žmogus yra pamokintas. Kokios pakraipos, man neteko sužinoti. Jis kelis kartus pabriežė drg. Stalino interesingus žodžius, kad darbininkai prieš kapitalą turi stoti suvienytu frontu. Kalbėtojas gana aiškiai nušvietė karų priežastis, delko Vokietijos ir Japonijos imperialistai nori pulti Sovietų Sąjungą, padarydamas išvadą, kad tik tada darbininkai gerai gyvens, kada patys valdys pasaulį. O dabar kapitalistų tikslai yra sutrukdyti Sovietų Sąjungos progresą, kurio už aštuonių metų nė jokia šalis negalės pavyti.

Antras kalbėtojas buvo misijonierius. Neilgai kalbėjo, bet pasisakė: "Ant praeitos karės nebuvau, bet esu priešingas karei. kurioj sveiki motinų išauginti sūnūs žudomi kaip gyvuliai. Krikščionys turime visi kelti protestą prieš karą ir fašizmą, nes fašizmas veda pasaulį prie karo."

Trečias kalbėtojas buvo praeito karo dalyvis, jis nurodė tas baisenybes, kaip buvo žudomi jauni vyrai, išalkę, nemiegoję, kurių daugelis šiandien randasi gyvi, bet didžiausi koliekos. "Dalyvavom skerdynėj, bet patys nežinojom už ką tos baisenybės. Tik po karui pamatėm, kad tas viskas buvo suruošta kapitalo baronų dėl pelnų padidinimo. O darbininkai už pereito karo baisenybes turi sukelti jo išlaidas." jis sakė.

Pabaigoje susirinkimo buvo atsikreipta parinkti aukų. Mudvi su Baltuliene iš kalno buvom užprašytos, bet palaukėm ar neatsistos tos dvi anglikės, bet pasirodė, kad neatsiranda tam darbui, tai mudvi lietuviškos drąsuolės atlikom tą darbą. Kiek surinko, neatmenu. Tik mums tas misijonierius labai dėkavojo pareikšdamas, kad jam pirmu kart teko matyt, kad moterys aukas renka. Turbūt pas anglus moterys tik bažnyčiai šluoti, o ne dirbti politinį darbą.

Vėliau pirmininkas padalino blankas, kuriose buvo parašytas protestas prieš karą ir fašizmą, bet keletas ypatų nesirašė, turbūt bijojo pasirašyti, arba nesupranta, kad mums yra didžiausias reikalas kovot prieš karą ir fašizmą.

W. Masienė

Dirbtinas Grožis

Kad kapitalistinėj sistemoj visi gaminami daiktai ir darbininkų išnaudojimas yra paremta ant pelno, tai neužginčyjamas faktas. Paimkime, kad ir bile kokios rūšies fabrikantą, jis negamina prekes, kad jomis aprūpinti žmoniją, bet kad iš tų prekių padarius pelną.

Kad tik daugiau sau turto susikrauti, kapitalistai išgalvoja ne tik žmonijai reikalingų daiktų, bet ir tokių, kurie vienokiu ar kitokiu atžvilgiu yra kenksmingi vartoti. Ir kad tuos savo gaminius pardavus, vartoja įvairiausios rūšies reklamas.

Turbūt nė vienas iš kenksmingųjų gaminių nėra taip daug reklamuojamas, kaip kad kosmetika ar kitokios rūšies kūnui pagražinimui būdas. Šių dienų moteries paveikslas, su įvairiausiomis veido ir kūno pagražinimo reklamomis, galima matyti ne tik įvairiuose žurnaluose, laikraščių didlapiuose, bet taip-gi ir gatvėse ant stulpų, tvorų ir t. t.

Ši savęs pagražinimo "liga" pirmiausiai prilimpa prie mūsų poniučių, kurios praleidžia visą savo gyvenimą saugodamos savo kūno grožį ir kad kuo ilgiau palaikyti jaunystę. Jos juk tam tik ir gyvena.

Darbininkei moterei ar merginai, žiūrint į šias išlepintas, išsipuošusias ir skaisčiai nusidažiusias poniutes, ne kartą pavydas paima. Ji pradeda abejoti dėl savo grožio, kyla susirūpinimas, kaip čia pataisius savo gražumą, pridavus rūpesčio ir nuovargio sunaikintam veidui gražumo ir kitus gamtos trūkumus pataisius. Jai atrodo, kad dėl šių visų ypatybių, ji yra atstumta nuo gyvenimo, mergina pradeda abejoti dėl savo ateities gyvenimo, dėl sukūrimo šeimyninio gyvenimo ir t. t. Ot, tuo momentu ateina jai į galvą mintis, kaip save pajauninti, atgauti savo skaistumą. Jai pagelbininku ateina visokios rūšies agentai, kurie rekomenduoja įvairių veidą gražinančių miltelių, tepalų. Ji lyg "pakusos" apimta, perka, leidžia pinigus ant tų visų "prašmatnybių," o vargšė nežino, kad tas viskas, tai nuodai, tai naikinimas savo sveikatos, savo grožio, nes nors mes išviršiniai ir padabiname, bet po to padabinimo slepiasi nuodingų bakterijų naikinimas naturalus grožis.

Mes išleidžiame didelę dalį savo sunkiai uždirbtų pinigų ant visokių tepalų ir manome, kad tai geriausi, tikime, kad fabrikantų agentai sako mums teisybę, būk tai geriausi ir nekenksmingi. Bet mes apgaudinėjame pačios save. Turėtume būti atsargesnės, neduoti save apgaudinėti ir neleisti savo pinigus dėl tų išgarsintų dažų, tai vis iščiulpimas mūsų sunkiai uždirbtų centų, už gražias dėžutes, kvėpiančius muilus ir t. t. Žinokite gerai, kad visokios rūšies pagražinimai, nežiūrint kokioj gražioj dėžutėj parduodami, yra vienodai higienos atžvilgiu kenksmingi. Geriausiai ką galima vartoti kūno pagražinimui, tai imti patarimai iš gydytojų, kurie nurodo, kas geriau tinka.

Geriausia stengkimes vartoti kuo mažiausia dirbtiną gražumą, o tuo mes ne tik centus sutaupysime, bet ir savo sveikatą.

Antanina

Klaidingas Kovos Budas--Pamoka Darbinikems

Keli mėnesiai atgal, Canada Packers Co. darbininkės, nepakęsdamos nežmonišką išnaudojimą ir mėtymą iš darbų, asmeniniai susitarusios nuėjo pas notarą, užmokėjo kelis desėtkus dolerių, už ką jis paruošė prisiektą skundą ir pasiuntė kompanijos centralinėn įstaigon Torontan. Po kelių dienų pradėtas tyrimas. Dirbtuvės raštinėn šaukė atleistąsias iš darbo ir dirbančias tardymui. Prieš nueisiant į raštinę gazdino darbininkes paleidimu iš darbo, jeigu jos skųsią vietinės dirbtuvės viršininkus. Darbininkės bijodamos netekti darbo, nors ir buvo po skundu pasirašiusios, bet to užsigynė. Dalis pasirašiusių atvirai išdėstė, kaip jos išnaudojamos vietinių bosų, kaip jos priverstos iš savo mažų algų pirkti formanams dektinę ir kt.

Po to tardymo viskas nurimo, tik prieš skundėjas prasidėjo didesnis persekiojimas darbe.

Nieko nelaimėję skųsdamosi kompanijos vyriausybei jos kreipėsi į valdiškas įstaigas. Nuvykę į Quebec'o provincijos moterų algų ir teisių apsaugojimo įstaigą išdėstė visus savo skausmus. Įstaigos viršininkas pastatęs kelis klausimus prižadėjo parašyti kompanijai laišką sugėdydamas kompaniją, kad ji leidžia formanams taip išnaudoti darbininkes. Joms užklausus, ar nėra įstatymo sulaikymui tokio išnaudojimo, viršininkas atsakė, kad įstatymais to negalima sulaikyti, jeigu kompanija ką leidžia. "Jeigu jūs nesutinkate su tuo išnaudojimu, tai jūs nedirbkite dėl tos kompanijos." Ir po to nesileido daugiau kalbėti.

Šiais žygiais darbininkės persitikrino, kad nė valdžia kompanijas kontroliuoja, o kompanijos valdžią. Be to, patyrė, kad savo teises darbininkės neapgins eidamos pas savo priešus skųstis, bet susiorganizavusios į savo klasės organizaciją—uniją, galės pareikalauti savo teisių ir kovoti prieš išnaudojimą.

Dabar tos draugės perspėja ir kitas darbininkes-us, kad išnaudojami neitų skųstis pas dar didesnius priešus, bet organizuotųsi kovai.

Karolina—R.

Laikas Darbininkams Susiprasti

Toronto.—Kiekvieą rytą praeinu pro Royal York Hotel (eidama į darbą), kuris yra "slauniausia" kapitalistų užeigos vieta, kurie praleidžia tūkstančius pinigų, sau puikiasiai "uliavodami." Vien tik einant pro šalį šio hotelio, galima pamatyti, didelį darbininkų išnaudojimą. Visgi didelis skirtumas tarpe dviejų klasių: kapitalistų ir darbininkų. Visur ir visuomet tas vargšas darbininkas yra skriaudžiamas, kad ne vienokiu, tai kitokiu būdu. Einant pro šalį, kiekvieną rytą 6 valandą, matau kaip vargšės moterys ant kelių atsiklaupusios mazgoja cementines padlagas. Kaip jos baisiai atrodo: veidai išbalę, rūpesčio pilni, skarmalais apsidangsčiusios. Toliau žiūrėk sustoja puikiausias automobilius, prie hotelio durų, išeina pasipūtę kaip erkės koki storapilviai, kuriuos su visokiomis pagarbomis įsileidžia patarnautojai. O darbininkams-ėms, kurie klupsčiomis apvalo hotelį, uždrausta vaikščioti per išlaukines duris, gali vaikščioti tik iš kiemo.

Pasitaiko matyti ir traukiniui atėjus, kuomet išsiverčia koks parazitas iš traukinio, nešinąs mažą baksiuką, ir nors tik pora žingsnių iki minėtam hoteliui, vienok be patarnautojo, kuris nuneša pono baksiuką į milžinišką namą-hotelį, neapseina. O vargšui darbininkui, kuris turi eiti kelias dešimtis mylių ieškodamas darbo, kojos nepavargsta, dargi nešdamas ryšulį savo "daiktų," taip-gi alkanas, sušalęs. Jam niekas nepadeda, niekas neatjaučia. O jei pasitaiko kur užeiti paprašyti valgyti, tai tuoj valkata ar buntininku išvadina, būk tik iš išdykumo valkiojasi be darbo. Nemažai būna atsitikimų, kad ir areštuoja, kaipo raudonuosius organizatorius, kurie iš vienos vietos į kitą keliasi. Kapitalistai darbininką skaito ir už gyvulį žemiau, jie ką su juo nori, tą daro, kad tik ilgiau palikus nežinybėje tą vargšą darbininką, atimant jam leisvės žodį, grūdant į kalėjimus ir t. t.

Kad darbininkai vis negali atskirti savo priešų nuo draugų, tai irgi neužginčyjamas faktas. Paimkime, kad ir tą dirbutuvę, kurioje aš dirbu. Ši dirbtuvė jau 18 metų kaip egzistuoja. Dirbtuvės bosai sumanė darbininkus "apdovanoti" po kelis dolerius, kaipo vadinamais bonais. Tamsūs darbininkai šitokį apdovanojimą paskaitė dideliu daiktu, bet jie užmiršta, kad ta kompanija per metus iš darbininkų iščiulpia gryno pelno po $33,000,000. O dėl darbininkų, kurie ilgus metus dirbo toje dirbtuvėje, paliko savo sveikatą, sukrovė fabrikantams milijonus, primetė po kelis dolerius ir pastarieji dar džiaugiasi ir savo darbdavius garbina, kaip kokius dievaičius, už jų geras širdis. Ar tai gali būti dar didesnis darbininkų tamsumas, nenumatant savo išnaudotojų!

Tą dieną, kada minėti bonai darbininkams buvo dalinami, net skaudu darėsi žiūrint į vargšus darbininkus, kurie iš džiaugsmo klykė, vienas kitą bučiavo, atrodė kaip pamišę, o darbdaviams žiūrint, tai tik juokas darėsi matant, kad tiek daug asilų turi savo dirbtuvėje.

Vargšai, vargšai darbininkai, tik pasigailėjimo verti. Tai pasėkos religinio įsitikinimo, tai bailumas organizuotis ir kovoti prieš savo išnaudotojus. Ir kaip jie gali organizuotis į darbininkiškas organizacijas, į unijas, kuomet savo bosą skaito kaip kokį dievaitį, prieš kurį nužemintai lenkiasi, dreba. Jiems ir vardas, išgirstas apie unijas ar kitokias darbininkiškas organizacijas, yra baisus. Jie ne tik patys nesiorganizuoja, bet ir savo susipratusius draugus išduoda bosams, kurie tuoj suranda dėl jų "šiltas" vietas. Gaila žiūrėti ant taip aklai įsitikinusius darbininkus. Reikėtų paimti pavyzdis iš Sovietų Sąjungos, kaip darbininkai ir darbininkės, kurie kentėjo iki tol, kol nesusiprato reikalingumą organizuotis ir atsipalaiduoti nuo kapitalistų jungo. Sovietų Sąjungoj, kur šiandien matome, kad taip vyrai, taip moterys turi lygias teises, niekas jų neišnaudoja. Bet nereikia užmiršti, kad tas gerumas neatėjo pats, darbininkai ir ten ilgą laiką kentėjo nuo savo išnaudotojų, taip, kaip mes dabar, bet jie stojo petys petin, susiorganizuodami į vieną stiprią jėgą, išlai-

(Pabaiga 4 puslapy)

Lietuvoje

Dar Mažins Cukrinių Runkelių Kainas

Marijampolė.—Cukraus fabrikas praneša, kad fabrikai gauna dideles pasiūlas iš ūkininkų, kurie nori augìnti cukrinius runkelius. Akc. b-vė "Lietuvos Cukrus" jokiu būdu negalįs patenkinti visų norinčių auginti cukrinius runkelius. Todėl, manoma, cukrinių runkelių kaina dar numušti, kad automatiškai sumažėtų pasiūlos.

Cukrinių runkelių augintojai nepatenkinti šituo "Lietuvos Cukraus" žygiu. Jie pirmesniais metais gaudavo už cukrinių runkelių centnerį 5 litus, o pereitais metais tik 2 litu. Bet fabrikantai nežiūrint, kad jau ūkininkai ir prie pernykščių kainų sunkiai vertėsi, bet, esant norinčių auginti cukrinius runkelius, dar numuš jų kainas. Paskutiniais metais cukraus b-vė padarė pelno virš 7 milijonus litų.

Tankiai įvairūs patriotai rėkia, kad ūkininkai kyla apgauti ir sukurstyti, o valstybė būk tai dedanti įvairias pastangas apsaugoti ūkininko pagamintų produktų kainas. Vien tik iš cukraus fabrikų elgėsio matome, ant kiek melagingi tokių patriotų skleidžiami gandai.

Nepriima į Kapus

Šiluva.—Pilietis M. G. turėjo nekrikštytus vaikus, kurių vieną prieš mirtį pakrikštyjo. Bet klebonas G-dui neleido savo mirusio vaiko laidoti kapuose tol, kol nepakrikštys antro savo vaiko. M. G. atsikalbinėjo, o klebonas spyrėsi neleisti ir tiek, sakydamas, kad tavo tas vaikas, kuris miręs, nekrikštytas ir reikalavo pristatyti mirusio vaiko metrikus, o tuos metrikus kaip sykis turi tas pats klebonas, kuris norėjo užginčyti vaiko krikštą.

Tokią kunigai turi valią Lietuvoj.

Kauno Inteligentus Bedarbius Siųs į Provinciją Darbams

Kaunas. — Pasak Lietuvos laikraščių, Kaune yra 60 vyrų ir 50 moterų, kurie skaitomi inteligentai bedarbiai. Esą tokių bedarbių 100 buvo aprūpinta įvairiais fiziniais darbais. Sudaro didelių sunkumų su aprūpinimu darbais inteligentes moteris, nes ir taip darbo biržoje įregistruota 300 Kauno namų tarnaičių, kurioms darbo neįstengiama parūpinti. Tad bedarbius inteligentus projektuoja vežti į provinciją, akmenų skaldyti, miškų darbams ir kitiems. bet ir ten nenumatoma jiems darbo.

Bedarbiu inteligentu skaitomi asmenys turintieji 6 klasių mokslo cenzą ir būtinai Kaune išgyvenę 3 metus. Jeigu paimti visus iš provincijos atvykusius inteligentus, tai skaitlinė bedarbių pašoks keletą kartų daugiau.

Lietuvoj Draudžiama Rašyti Apie Kunigų Flirtus Su Merginomis

Prieš kurį laiką spaudoje buvo rašyta apie vienos Kauno studentės ir kunigo meilę. Vienas studentas Juršėnas slaptai pagrobė studentės V-tės kunigo V-ro jai rašytus meilės laiškus, tuos laiškus paskui rodė kitiems, o Baltramiejūnas-Gilbonis parašė neva romaną apie kun. V-ro ir V-tės meilę. Už romano sušvelninimą autoriai reikalavo 1,000 lit., o vėliau nusileido ant 700 litų.

Volčackis reiškė "užuojautas."

Kauno apylinkės teismas nagrinėjo virš minėtą bylą kame nubaudė Juršėną ir Baltramejūną-Gilbonį po 2 mėn. papr. kalėjimo, o Volčackį išteisino. Bausmę atidėjo su sąlyga, jei laike 3 metų nenusikals. Reiškia, kad per tris metus nieko apie kunigų romansus nerašys. O kaip džaugtusi šventieji tėveliai, kad tokią bausmę valdžia uždėtų ant visos Lietuvos gyventojų, tuomet daug jie šventų darbelių galėtų nudirbti.

Lietuvoj Išbujojęs Hitlerinis Antisemitizmas

Nesenai buvo rašyta, kad žemaičių Naumiestyje be žinios dingo A. Paldauskaitė. Mergina buvo siuvėja, ji siuvo miestelyje pas žydus. 14 d. vasario iš pastarųjų išeidama pareiškė, kad tą dieną negrįšianti. Namiškiai susirūpinę merginos dingimu ir pradėjo ieškoti. Pasiteiravus pas tuos žydus, pas kuriuos ji siuvo, šie pareiškė, kad ji nieko ten nesiuvusi.

Kažin kas paleido gandą, kad P-tę žydai papiovė. To ir užteko. Sufanatizuota minia pradėjo įvairiais būdais šmeižti žydus ir net veiksmais kaip kas išsišoko, o vasario 26 d. turgaus metu turėjo mieste dežuruoti sustiprinta policija, kad neprileidus prie viešų žydų užpuolimų. Šitoks apsireiškimas vystėsi net apylinkėje ir kaikas skelbė žydams "mirtiną kovą."

Pagaliaus artinosi kovo 4 d.; tą dieną turėjo čia įvykti prekymetis, ir žydų sluogsniuose šitoks žmonių susiburimas kėlė rimto nerimo.

Bet didžiausias smūgis teko įvairiems fanatikams, neapykantos skleidėjams ir tamsuoliams bei piktos valios žmonėms, kada P-tė grįžo autobusu iš Klaipėdos, kur ji pati buvo nuvykus.

"Lietuvos Žinios" bara, kad neieškotų ten priešų, kur jų nėra ir nebus. Labai teisingai, bet visi dabartiniai fašistiniai valdininkai ir jų "jaunalietuvių" organizacija yra didžiausi antisemitizmo skleidėjai. Jei norima Lietuvoj panaikinti tokius nekaltų žmonių užpuldinėjimus, tai visų pirmiausia reikia panaikinti fašistus, kurie sėja antisemitizmą.

Prasidėjo Lietuvos-Vokietijos Derybos

Berlinas, Elta.—Kovo 9 d. čia prasidėjo Lietuvos-Vokietijos derybos apsimainymo prekių reikalu. Lietuvos delegacija su Lietuvos pasiuntiniu-ministeriu dr. J. Šauliu nuvyko į vokiečių užsienio ministeriją.

Sulaikyta Stambi Vagių Gauja

Panevėžyje, kovo mėn. pradžioje, buvo sulaikyta penki vagys, kurie praėjusių metų pabaigoje ir šių metų pradžioje mieste ištuštino nemažai krautuvių.

Vagys savo darbą vykdė be didelių įsilaužimų. Pas suimtuosius rasta keliasdešimt raktų, kuriuos sugebėdavo pritaikinti prie kiekvienų durų.

Nužudė Silpnaprotį

Biržuose buvo teisiami 2 ūkininkai, kurie 1935 m. IV 24, važiuodami iš Pasvalio į namus, užmušė pakelėje žmogų. Gumblevičius P. ir Dividzinskas K. ties Telšių kaimu pastebėjo griovy gulintį žmogų. Užklaustasis nepažistamasis nemandagiai atsakęs. Tada minėti piliečiai priėję prie nepažįstamojo, kuris atsikėlė iš griovio ir pradėjo bėgt. Jie prisivijo bėglį ir tol mušė, kol užmušė. Pasirodė, kad užmuštasisi yra psichiškai ne visai sveikas siuvėjas Jacevičius J., kilęs iš Jasiūliškių k., Vabalninkų v.

Nei tardant, nei teisme Gumbelevičius su Dividzinsku neprisipažino kaltais, tačiau iš daugelio davinių teismui jų kaltė buvo aiški ir abu nubaudė po 8 met. sunk. darbų kalėjimo.

Tai Bent Uždarbiai

"Lietuvos Žinios" rašo: "Alytaus miesto savivaldybės turgaus rinkliavą dabar renka miesto bedarbiai. Kaipo atlyginimą už darbą savivaldybė jiems skiria % iš surinktos per mėnesį bendros sumos. Už sausio ir vasario mėn. kiekvienam rinkėjui tų % po 9 litus per mėnesį.

"Nesenai rinkėjai savivaldybės prašė kiek nors sužmoninti jų gaunamą 'algą,' dėja, prašymas liko atmestas."

Pusbrolių Kova Už Darbą

Biržai.—Čia teismas nagrinėjo padegimo bylą, kurioje kaltinamas A. Samulionis, sudeginęs savo pusbrolio I. Samulionio namus Nemeikšiūnų km., Vaškų valsč. Tai buvo 1935 m. rugsėjo 9 d. Samulioniai nesugyveno del to, kad abu norėjo gauti darbo pas tą patį šeimininką mašinistais. Samulionis A., neturėdamas darbo, pradėjo rašyti grasinančius laiškus šeimininkams ir savo pusbroliui; šeimininkų reikalavo pusbrolį atleisti nuo darbo, o pusbrolio—atsisakyti. Pagaliaus savo grasinimus pradėjo jis ir vykdyti. Sudegino pašaro kupetą ant lauko, pagaliau ir namus sudegino. Tardant A. Samulionis buvo prisipažinęs padaręs tas piktadarybes, neva policijos mušamas, bet teisme gynėsi. Tačiau teismas, išklausinėjęs liudininkus ir remdamasis tardymo daviniais, pripažino A. Samulionį kaltu ir nubaudė 3 met. sunk. darbų kalėjimo.

Mokytojas Sumušė Mokinę

Kupiškis.—Vasario 4 d. Kupiškio valsč. A-tės pradžios mokyklos vedėjas B-nas kumščio smūgiu taip sutrenkė mokinę, 11 metų mergaitę Eleną Vetaitę, kad nukentėjusi ir dabar tebeguli apskrities ligoninėje. Sumuštajai į akis kraujo išsiliejimas.

Lietuvos Radio

Lietuvoje pabaigoje 1935 metų buvo 26,991 radio priimtuvas. Per 1935 metus radio aparatų skaičius paaugo 6,787. Radio abonentais skaitomi piliečiai, kurie ir turi ant ausų uždedamus radio priimtuvus. Kauno radio siųstuvas praėjusiais metais dirbo: radiofonu 2,330 valandų. Stoties imtuvas priėmė įvairių žinių 1,467,987 žodžius. Per 1935 metus Lietuvos radio surinko 891,978 litus įvairių mokesčių.

Sulyginus su kitomis valstybėmis, tai Lietuvoj radio labai mažai išsiplėtojęs.

Nubaudė Žmogžudį Janulį

Praėjusių kalėdų metu šiaulietis Janulis Feliksas, 23 metų amžiaus, būdamas nevisai blaivus, peiliu nudurė su juo susiginčyjusį Norvilą. Šiaulių apygardos teismas Janulį nubaudė 6 metais sunk. darbų kalėjimo. Janulis prisipažino kaltas ir aiškinos padaręs žmogžudystę apsvaigęs.

Lietuvių Revoliucinės Jėgos Vienyjasi

Worcester, Mas.—Čia pavasaris pasirodė gražus ir šiltas. Taipgi linksma naujiena pas mus, tai kad opozicijos draugai galutinai susivienyjo su ALD LD. Per kelis metus veikėm atskirai vieni nuo kitų, o dabar visi draugėje, petys petin, maršuosim ir dirbsim naudingą darbininkų klasei darbą. Ne tik Worcesteryje, bet ir kitur tas pats atsikartoja.

Kovo 29 d. Worcesteryj buvo lietuviams svarbi istorinė diena, tai 25 metų jubiliejinis dienraščio "Laisvės" paminėjimui bankietas su koncertu. Šiame bankiete dalyvavo virš penkių šimtų. Darbininkų klasės apšvietos žibintuvui paminėti diena worcesteriečiams buvo labai svarbi, nes dienraštis "Laisvė" savo gyvenime pernešė daug kovų, kuriam kelio niekas nepajėgė užkirsti. Jisai pasiryžusiai nešė ir neša Markso, Engelso ir Lenino darbininkų klasės šviesos žibintuvą, kompartijos vaduojamu keliu.

Linkėtina dienraščiui "Laisvei" greitu laiku turėti Worcesteryj nė 500 rėmėjų, bet 5,000. Čia yra viltis to atsiekti, nes čia gyvena apie 16,000 lietuvių.

Serbenta

Darbininkių Skyrius

(Atkelta iš 3 puslapio)

mėdami sau pagerinimo būvį. Tai kodėl-gi mes negalime sekti jų pėdomis? Laikas ir mums susiprasti. Suglauskime savo jėgas, sustiprinkime bendrą frontą, prieš savo išnaudotojus. Gana jiems mūsų kraują gertį! Kuo ilgiau būsime apsileidę, tuo kapitalistams bus geriau. Todėl mūsų visų pareiga organizuotis, spiestis į vieną bendrą frontą, nežiūrint įsitikinimų.

Zosė

Mano Pasikalbėjimas Su Gyvanašle

Edmonton.—Einu nuo paupio į miesto gilumą. Kalno nepaprastas statumas. Nieko nenešant kojos pavargsta, kol ant jo užkopi. Tokia kelionė reikia eiti apie vieną ketvirtį mylios. Žiūriu, pirma manęs moteris, susilenkusi, prieš kalną traukia rogeles, ant kurių guli du pilni maišai ir dar pastatytas viedras anglių. Pasismaginau kiek sparčiau eiti, pasivijęs pasisiūliau į pagelbą. Užkalbinta ji sustojo: pasuko rogeles į šoną, nes kitaip jos būtų nusileidę atgal nuo kalno.

Visi jos pečiai ir gelsvi plaukai buvo aptraukti šerkšnu, nes oras buvo gana šaltas, kakta gi buvo nuo prakaito rasota. Prieš tokį kalną, o dar moteriai, tai jau ne juokas užtraukti daugiau poros šimtų svarų.

—Tai kodel taip kankinates? —buvo pirmas mano užklausimas. Po ilgos pauzos gavau iš jos trumpą atsakymą:

—Nėra už ką pirkti! O ten prie upės, mainose, prisirenku už dyką.

—Gal vyras mažai uždirba? Neužtenka ant pragyvenimo?—gilinausi aš jos klausti. Čia ant to paklausimo ji truputį užraudo, bet matydama, kad aš laukiu iš jos atsakymo, nedrąsiai atsakė, kad vyrą pametus.

—Gal negeras buvo, kad pametėt?—vėl kamuoju ją su klausimais. Čia jai pradėjo riedėti ašaros, iš kurių galima spręsti, kad ji nemelavo.

—Keturi metai kaip su juo apsivedžiau. Susipažinau su juo trims sąvaitėms pirma apsivedimo, nieko iš ankščiau apie jį nežinodama, o jo būta didelio girtuoklio, kiek uždirbdavo, tiek pragerdavo. Girtas parėjęs visus puodus ir stiklus sudaužydavo. Čionai ant kaktos, matote, stovi ženklas: tai kartą nusiavęs čeveryką paleido ir juomi skaudžiai pramušė. Koliai buvau viena, tai šiaip taip mitau, kenčiau, uždirbdavau kur iš pašalies ir jam duodavau iš to pavalgyti. Toliau prisigyvenau porą vaikų, gyvenimas pasidarė nepakenčiamas; kaip bus, lai būna, nusprendžiau pamesti.

Nusišluosčius ašaras moteriškė vėl įsikinkė į arklio rolę ir man padedant traukė į kalną.

Čia man užėjo mintis, kad Kanadoje moterys negali būt taip apleistos. Aš jai patariau eiti į pašalpos "biurą" prašyti pašalpos, bet ji man paaiškino, kad buvus visur ir niekur negali gauti jokios pašalpos, už tat, kad ji pametus vyrą. Jeigu vyras būtų ją pametęs, tuomet pašalpą galėtų gauti. Čia man prisiminė, kad moterų vergijos liekanos, taip nematomai užtaisytos, kad sunku ir pastebėti. Vyras gali būti ir kaip žveris, neapkęsti, mušti, nuo jo nebėk, tegul jis nuo tavęs bėga, nes kitaip liksi kalta. Tokioj tvarkoj, iš nesutikimo priežasties, moteris turi daugiau nukęsti, negu vyras.

Užvežus krovinį ant kalno, nuolankiai man padėkavojo už pagelbą ir nutraukė savo keliu, o aš savo.

Daminas

Kapitalistinės Sistemos Pasekmės

Nežinau, gal šis įvykis jau bus kaikam girdėtas, nes metai laiko kaip tas įvyko. Bet kadangi šis įvykis buvo slepiamas, kad nesužinotų užsienis, beveik apie tai ir nebuvo rašyta. Čia kapitalistinės sistemos aukos, aš pilnai įsitikinus, kol fašistai terorizuos Lietuvą, panašus atsitikimas bus nepaskutinis.

Biržų apskr. Latvelių km. gyveno turtingas ūkininkas 60 ha. savininkas Jonas Jononis, 54 metų amžiaus. Jo šeima: žmona. du sūnūs ir dvi dukterys. Vyresnysis sūnus Julius 24 metų, Jonas 20 metų, Matilda 15 metų, Aldona 9 metų.

Pats savininkas pasižymėjęs nepaprastu skūpumu. Del savo karšto būdo, visa šeima buvo izoliuota nuo visų kitų, išskiriant vieną jaunesnįjį sūnų Joną. Jononis buvo gobšus, begailestingai išnaudojo kitus. Grįžęs po karo iš Rusijos, nors rado ūkį nualintą, bet jį perstatė į pavyzdingą, ir dar susitaupė 8 tūkstančius litų. Jo visa šeima ir samdyti darbininkai dirbo sekmadieniais. Svetimi žmonės, už pasiskolinimą menkiausių ūkio reikmenų,daug jam darbų turėdavo apdirbti. Žmonės jo neapkentė, nes jis savo šeimai draudė ką nors bendro turėti su savo darbininkais ir kitais neturtingais vargšais. Tik vienas Jonas buvo savotiškas. Tėvo liepiamas dirbti sekmadieniais, jis nedirbo ir draugavo su kaimo jaunimu, už tai jo tėvai neapkentė. Jis turėjo akyse trachomą, jam tėvai nedavė pinigų gydytis, turėjo iš mažens kitą ligą, į ją tėvai nekreipė jokios domės, o apie gydymą nebuvo ir kalbos.

Todėl jo širdyje augo neapykanta ant tėvų, jis rengė keršto planą.

Patsai Jononis turėjo vidurių ligą. Bijodamas, kad netikėtai nenumirtų, iš kalno padalino savo turtą vaikams. Jonas, kuris už visus daugiausiai dirbo, gavo tik 3 ha. Vaikinas pasijuto visiškai nuskriaustas; buvo ligonis, neleido jo tėvai į mokslą, į kurį turėjo didelių gabumų, ir mažai paskyrė pasogos.

1935 m. sausio mėn. iš 6-tos į 7-tą, Jononio šeima tapo išžudyta, likęs vienas jaunesnysis sūnus Jonas, kuris tą baisų darbą ir padarė. Atvažiavo policija iš Kauno, Panevėžio ir Biržų, atrado pėdsakus, tardant nesipriešindamas prisipažino. Jo paklausus, kodėl jis taip darė, jis atsakė: "Mano tėvas buvo kitų ir savo šeimos skriaudikas, dėl savo gobšumo manęs neišauklėjo, negydė, daugiau už visus dirbau, užmokestis buvo tėvų neapykanta prieš mane. Aš atkeršijau ir padariau teisingą teismą. Prašau manęs nekankinti, aš prisipažinau, jei brolis pagys, išduos vieną didelę paslaptį."

Vaizdas atrodė baisus, daug kraujo. Jis pirma visus apsvaigino štangos smūgiais, bijodamas, kad neatgytų, perpiovė peiliu gerkles. Tik Julius buvo dar gyvas, kuris nuveztas į Biržų ligoninę neatgavęs sąmonės, pasikankinęs tris paras mirė. Buvo pašaukti daktarai specialistai, bet nieko negelbėjo... Nes negailestingai buvo krutinė sulaužyta ir žandai sutrupinti.

Artymųjų žmogžudys norėjo išsisukti, slėpė savo pėdsakus. Atlikęs baisų darbą kirviu išmušė spintos duris, paėmė pinigus 400 aukso rublių—2,000 litų, kad suklaidinus policiją. Štangą įmetė į šulinį, peilį į pečių, kruvinuosius drabužius po lova.

Teismas jį nuteisė mirties bausme, bet kuomet tą baisų darbą jis atliko, tuomet jis turėjo 20 metų, 7 mėnesius, kaipo nepilnamečiui pakeitė mirties bausmę amžinu kalėjimu, be jokių amnestijų. Jis sprendimą priėmė labai šaltai, ironiškai šipsodamas.

M. Doveikienė

Darbininkių Susirinkimas

Šiuomi pranešame, kad yra šaukiamas masinis Toronto lietuvių darbininkių susirinkimas balandžio 9 dieną, ketvirtadieny, 8 valandą vakare, 6 Denison Ave. Prašome kuoskaitlingiausiai atsilankyti, nes susirinkimas gana svarbus.

Moterų Sekcijos Valdyba

YOUTH COLUMN

Editorial

WAR ON SLUMS

The broadest organization of Canadian Youth ever assembled, the Canadian Youth Council, has declared war on slums. At the C. Y. C. meeting, which was attended by representatives of churches, trade unions, C. C. F., Y. M. C. A. and the Young Communist League, a committee was set up to go thoroughly into the matter of slum clearance. At present the C. Y. C. is investigating the provincial government's slum clearance legislation and if found satisfactory will support it. This slum clearance government project must provide the workers with trade union rates of wages. Get behind the C. Y. C. for the improvement of youths conditions.

News

FAMOUS GERMANS INDICT HITLER

London, Eng. — "Hitler has occupied the Rhineland. The Nazi Government reveals itself to the world, behind pretexts and false protestations of peace, as the representatives of a ruthless policy of violence. The German people have nothing to say in the matter, they cannot state their wishes freely."

This is the opening paragraph of the manifesto just issued here by the Comm. of Action for Freedom in Germany, over the singnatures of Heinrich Mann, Lion Feuchtwanger, Erns Toller, Porf. G. Bernard, Max Braun, Wilhelm Koenen, Prof. E. J. Gumbel, Association of German Writers League of German Refugees, Journalists, Association of German Teacher Refugees and many others.

"We detest the policy of threats and broken treaties and a policy which flies in the face of the moral tradition of the best elements of the German people and which bars the way to happiness of Germans and other people. The overwhelming majority of the German people possess the same as all other people: PEACE."

Correspondence

The L. P. Y. C. held one of its shortest meetings on record on March 29. Ann Gandis, one of our latest and outstanding active member, was the chairman. Mary Marker resigned from the Business Comm. because of other pressing duties and was replaced by Pat Phillips. Ann Gandis was elected representative of the L. P. Y. C. to the Canadian Youth Council. It was decided not to send a delegate to the Youth Congress to be held in Ottawa May 23, 24, 25. After the Congress a delegate from some other organization will be secured to give us a report. Ann Gandis was also elected official correspondent of the L. P. Y. C. for the Youth Column. Suggestions were to have a roller skating party on April 4 or a hike on April 5. Everyone took active part in the lively discussion. This is one meeting where there was no disorder by..... and we hope to have such meetings in the future.

Observer

Here, There & Everywhere

FACTS FROM THE LAST CONCERT

I have been talking with many of the audience, who attended our last play, and they all seem to have been pleased and much satisfied with the evening. Some were frank enough to admit they hardly got home after the play (you know sore bellies from laughing too much). Well that will teach them to keep their "gutts" next time.

I also heard we had a large crowd in the dressing room who kept our actors in good humor, before the play, or did they only keep the actresses knees from shaking because they had W. H. (wandering hands) I wonder.

SEEING IS BELIEVING

I saw Mr. Baldwin in his first stage play, so far as I know. And that mustache, that Hilda took so much care in trimming, before the play, really did look very becoming on Mr. Baldwin. Don't you think so girls? No wonder many of our youth members are growing a mustache, only I'll tell you a little secret boys, dark mustache looks more attractive and more tempting to women—you know what I mean (dye it boys).

Old Timer

Jokes

Mr. Fraser:—"Can you give me an example of wasted energy?"

Leventhal:—"Telling a hair raising story to a man with a bald head?"

* * * * *

She:—"What is your favourite parable?"

He:—"The one where somebody loafs and fishes."

* * * * *

Ann:—"How do you cure yourself of water on the knee?"

Sophie:—"Water pumps."

* * * * *

Small boy:—How do they catch lunatics?

Father:—With face powder, beautiful dresses and pretty smiles, my son.

AUKOS

Cleveland, Ohio, USA. Drg. S. Seimonienė atsinaujindama prenumeratą prisiuntė ir aukų 25 centus.

Mountain Park, Alta. Drg. A. Fasenko atsinaujindamas prenumeratą prisiuntė aukų 50 c.

Kapuskasing, Ont. Drg. A. Bizunas prisiuntė per II rajono sek.: A. Bizunas $1.00; po 25 c. aukavę: B. Dineko, N. Marnin, N. Savarma ir B. Silchuk. Viso $2.00.

Waterbury, Conn., USA. Aukų rinkėja drg. Družiutė-Brazauskienė. Petrušiunas 50 c.; po 25 c.: J. Romn, K. Nikelis, D. Bainota, Vince Lelešius ir J. Senkus; J. Lubas 20 c.; West ir ? po 10 c.;V. Ramanausk ir C. Brazauskas po 5 c. Viso $2.50.

KUNIGAS SAM B. EAST DUODA TEISMAN POLICIJOS VIRŠININKĄ

Regina, Balandžio 3.—Kunigas Sam B. East, bedarbių draugas, kuris buvo areštuotas kartu su keliais bedarbių vadais Reginoj, kada jie norėjo išvažiuoti iš Reginos ir tuomi išmėginti, ar bus leidžiama bedarbiams trokais maršuoti, dabar padavė teisman policijos viršininką ieškodamas $10,000 atlyginimo už padarytą neteisėtą areštą.

Ottawa, Balandžio 2.—Federalės valdžios finansinė parama provincijoms dėl pašalpos balandžio mėnesį numažinta ant $2,606,286, tai yra 15 nuošimčių.

Montr

Montrealo Darbininkai Bendrai Minės Gegužio Pirmąją

Darbininkų Kovos ir Solidarumo Dienos, Gegužės Pirmosios, minėjimui suorganizuota komitetas iš atstovų: Labor Partijos, Komunistų Partijos ir CCF. Komitetas susidarys iš dešimts narių. Jie išsiuntinėjo įvairioms organizacijoms pakvietimus, kad atsiųstų atstovus į Montrealo distrikto bendrą konferenciją dėl prisiruošimo minėjimui Gegužės Pirmosios.

Pirma konferencija šaukta balandžio 5 d. ir po to kas sekmadienis įvyks konferencijos.

Šįmet Gegužės Pirmosios paminėjime, numatoma, bus tikrai parodyta darbininkų solidorumas po Bendro Fronto vėliava. Athalsiai iš organizacijų girtini.

Būtų smagu matyti, kad visos Montrealo lietuvių organizacijos imtų dalyvumą paminėjime darbininkų klasės kovos dienos. Atsakymui dalyvauti Gegužės Pirmosios minėjime neturėtų būti priežasčių, nes lietuvių visos organizacijos susideda iš darbininkų, smulkių savininkų ir smulkių biznierių, kurių interesai bus bendrai apkalbama Geg. Pirmosios minėjimuose.

Karolis A.—R.

Kaip Miesto Taryba "Mažina" Miesto Skolas

Kovo 31 d. ir balandžio 1 d. Montrealo miesto tarybos posėdžiuose ėjo griežta žodžių kova, kaip sumažinus miesto išlaidas ir padidinus įplaukas.

Susidarė opozicija iš aldermanų, kurie spyrėsi pravesti, kad visokiems miesto valdybos išdaodamiems leidimams būtų nustatyta nemažesnė kaina, kaip $200, uždėti tris nuošimčius mokesčių ant darbininkų algų, kurie dirba Montreale, o gyvena už miesto rubežių, ir kitokius, darbininkus ir smulkius biznierius apsunkinančius mokesčius. Tiesa, buvo pasiūlymas, kad sumažinti miesto mokamus virš $19,000,000 nuošimčius, už paskolas miestui, bent ant $1,500,000, bet tas tuojau buvo atmesta, nes "pavojinga" daugiau paskolų negauti.

Po tokios žodžių kovos, kurią net "The Montreal Daily Star" pajuokė, priėjo prie išvados užtraukti tuojautinę miestui paskolą sumoje $509,000 dėl miesto vandentiekio papildymo.

A. BOGDANOV.

Raude Žvaig

FANTAZINIS R

(Tąsa)

Aš nedrįsau daugiau beklaustinėti. Mes pakilom ir sugrįžom atgal į muziejų. Bet aš daugiau negalėjau sistematingai apžiūrėti kolekcijas: mano mintys buvo kažkaip išsidraikę. Aš sustojau skulptūros skyriuje prieš vieną naujovišką stovylą gražaus vaiko. Jos veido bruožai priminė Netti. Bet daugiausiai mane stebino dailė, ačiu kuriai skulptorius galėjo perduoti gimstantį gėniališkumą neišsivysčiusio kūno. Aš ilgai nejudėdamas stovėjau prieš stovylą, visos tolesnės mintys buvo beišeiną iš mano sąmonės, kada Enno balsas atsimušė į mano ausis pažadindamas ma-

Montrealo Žinios

Montrealo Darbininkai Bendrai Minės Gegužio Pirmąją

Darbininkų Kovos ir Solidarumo Dienos, Gegužės Pirmosios, minėjimui suorganizuota komitetas iš atstovų: Labor Partijos, Komunistų Partijos ir CCF. Komitetas susidarys iš dešimts narių. Jie išsiuntinėjo įvairioms organizacijoms pakvietimus, kad atsiųstų atstovus į Montrealo distrikto bendrą konferenciją dėl prisiruošimo minėjimui Gegužės Pirmosios.

Pirma konferencija šaukta balandžio 5 d. ir po to kas sekmadienis įvyks konferencijos.

Šįmet Gegužės Pirmosios paminėjime, numatoma, bus tikrai parodyta darbininkų solidorumas po Bendro Fronto vėliava. Atbalsiai iš organizacijų girtini.

Būtų smagu matyti, kad visos Montrealo lietuvių organizacijos imtų dalyvumą paminėjime darbininkų klasės kovos dienos. Atsakymui dalyvauti Gegužės Pirmosios minėjime neturėtų būti priežasčių, nes lietuvių visos organizacijos susideda iš darbininkų, smulkių savininkų ir smulkių biznierių, kurių interesai bus bendrai apkalbama Geg. Pirmosios minėjimuose.

Karolis A.—R.

Kaip Miesto Taryba "Mažina" Miesto Skolas

Kovo 31 d. ir balandžio 1 d. Montrealo miesto tarybos posėdžiuose ėjo griežta žodžių kova, kaip sumažinus miesto išlaidas ir padidinus įplaukas.

Susidarė opozicija iš aldermanų, kurie spyrėsi pravesti, kad visokiems miesto valdybos išduodamiems leidimams būtų nustatyta nemažesnė kaina, kaip $200, uždėti tris nuošimčius mokesčių ant darbininkų algų, kurie dirba Montreale, o gyvena už miesto rubežių, ir kitokius, darbininkus ir smulkius biznierius apsunkinančius mokesčius. Tiesa, buvo pasiūlymas, kad sumažinti miesto mokamus virš $19,000,000 nuošimčius, už paskolas miestui, bent ant $1,500,000, bet tas tuojau buvo atmesta, nes "pavojinga" daugiau paskolų negauti.

Po tokios žodžių kovos, kurią net "The Montreal Daily Star" pajuokė, priėjo prie išvados užtraukti tuojautinę miestui paskolą sumoje $509,000 dėl miesto vandentiekio papildymo.

Dabar miesto ponai rodys Montrealo darbininkams, kad jie yra atsakomingi jau ne už $270,000,000, bet už $270,509,000 miesto skolų.

Apie taksavimą didžiųjų biznierių ir apdraudos kompanijų, kurios po desėtkus milijonų dol. padaro pelno kasmet, nė neužsiminė. Turčių reikalais besirūpindami paskandina miestą skolose ir atsakomybę už skolą ir aukštus procentų mokėjimus krauna ant darbo žmonių pečių.

K. Angus—R.

Studentai Kovingėja

McGill universitete pakėlus studentams mokesnį už mokslą, dalis studentų buvo priversti apleisti mokyklą. Ypatingai smarkiai nukentėjo medicinos fakulteto studentai.

Studentų taryba apdiskusavus universiteto budžetą, iš kurio nieko neskiriama studentų sporto reikalams, padavė pareiškimą nurodydama, kad tokioj padėtyj pastatyti studentai turės likti raudonaisiais.

Matyti, kad ir studentai įsitikinę, kad raudonieji gali priversti ponus rūpintis jų interesais. Komunistinės idėjos visur prigyja, nes jos teisingos.

Korespondentas—R.

Miesto Lavoninėj Du Nežinomi Lavonai

Balandžio 1 d. 1 val. ryte St. Catherine gatvėkaryje mirė žmogus apie 55 metų amžiaus. Mirties priežasties neskelbia. Iš atrastų pas jį daiktų matyti, kad buvo pavargėlis.

Kitas lavonas randasi lavoninėje jau nuo kovo 26 d. Sulyg paskelbimo, jis formalinu nusinuodyjęs. Spėja, kad ateivis slavų tautos.

Tai aukos šio ekonominio krizio, kurios turėtų paraginti darbininkus stoti į savo klasės organizacijas ir kovoti už socialę apdraudą bedarbiams.

K. A.—R.

Kas Daugiau Nuskriaudžia Darbininkus Rinkliavomis?

Dažnai tenka girdėti nusiskundimų iš darbininkų, kad mūsų organizacijos dažnai veda vajus pinigų kėlimui ir tuomi skriaudžia darbininkus. Tai neįsigilinusių į darbininkų klasės reikalus pareiškimai.

Bet pažiūrėjus nuodugniau, kas darbininkus labiau nuskriaudžia aukomis, pasirodo visai kas kita. Pavyzdžiui, darbininkų klasės reikalams priešinga organizacija Y. M. C. A. (Jaunų Vyrų Krikščionių Draugija), kiekvienais metais veda vajų sukėlimui po $85,000—$100,000 ir sukelia su kaupu; Krikščionių Charity kas mėnuo kelia po keliasdešimts tūkstančių dolerių; Žydų Charity kasmet veda du vaju sukeliant po $100,000—$150,000. O kiek darbininkai atiduoda pinigų bažnyčiose dėl perteklingo gyvenimo mūsų proto nuodytojams ir kitokiems turčių interesų gynimo tikslams?

Na, o kiek darbininkų klasės reikalų gynimui sukeliama aukų? Vargu ar sudarys vieną nuošimtį tos sumos, kurią sukelia mūsų klasės atakavimui. Montrealo darbininkų visos organizacijos aukomis per metus sukelia apie $8,000—$10,000. Ši suma turi aptarnauti virš milijoną Montrealo darbininkų teikiant jiems apšvietą, ginant jų ekonominius reikalus ir gelbstint į kalėjimus pakliuvusiems savo broliams. Reiškia dabar aukų fronte kova eina: iš turčių organizacijų pusės 99 centai prieš darbininkų klasės org. 1 centą.

Tiesa, kaip kurie darbininkai smarkiai save nusiskriaudžia aukodami net dešimtis dolerių, kad tik savo klasės pozicijas sutvirtinus prieš mūsų priešus. Bet toki draugai-ės, negirdėt kad atakuotų aukų rinkėjus, nes pažįsta savo klasės reikalus.

Mes turime aukuotis kas kuo ir kaip galime, kad išauginus mūsų organizacijas skaitlingomis nariais, kad didesnį skaičių darbininkų turėtume po darbininkų klasės vėliava, tuomet ir mūsų aukų ir darbo našta palengvės.

Tuos darbininkus, kurie atakuoja mūsų vedamus vajus dėl paramos mūsų laikraščiam, politiniams kaliniams, salių išlaikymui, organizacinio darbo vedimui, organizatorių palaikymo ir kt., turite pertikrinti, kad visa tai daroma visų darbininkų naudai.

Organizuotas Darb.—R.

Atsišaukimas į ALDLD 217 Kuopos Narius

Brangūs Draugai ir Draugės:

Nors ALDLD Centro Komitetas pakartotinai ragina mus per spaudą laiku apsimokėti mūsų narines duokles, tačiau mūsų narių tarpe randasi tokių, kurie duoklių mokėjimą vilkina iki pat metų galo.

Atidėliodami mokėjimą savo duoklių, mes baisiai apsunkiname centrą išleidime knygų ir žurnalo "Šviesa."

Tad, draugai ir draugės, kurie dar nesate užsimokėję duokles už 1935-36 metus, pasistengkite atlikti tą kiek galėdami greičiau. Gerai, kad Winnipege gyvenanti nariai pasistengtumete užsimokėti savo duokles sekančiame ALDLD 217 kuopos mėnesiniame susirinkime, kuris įvyks šio mėnesio 26 dieną. Provincijoj gyvenanti nariai siųskite jūsų duokles kuopos finansų sekretoriui žemiau nurodytu adresu.

Dabar dar eina ALDLD vajus už gavimą naujų narių. Šio vajaus laiku įstojanti į ALDLD draugai yra paliuosuoti nuo įstojimo mokesčio. Tad pasinaudokite šia proga. O narių pareiga užeiti pas lietuvius darbininkus, paaiškinti jiems apie virš minėtos draugijos tikslą ir pakviesti į šią darbininkiškos apšvietos organizaciją.

P. Gutauskas
Finansų Sekretorius,
63½ Barber St.,
Winnipeg, Man.

Winnipego ir Apilinkės Lietuvių Domei!

ALDLD 217 kuopa ir SDKL SPD St. Boniface ir Winnipego kuopa rengia šokių vakarą, kuris įvyks š. m. balandžio (April) 18 dieną, Rusų Kliube, 215 Selkirk ave. Grieš gera muzika.

P. S.—Pirm negu prasidės šokiai, bus suvaidinta vieno veiksmo drama "Vagis." Prasidės punktualiai 7 valandą vakare.

Kviečiame visus Winnipego ir apylinkės lietuvius ir lietuves atsilankyti. Būsite patenkinti.

Reng. Komitetas

NUKIRTO PAŠALPAS, BET NELIETĖ BANKIERIŲ NUOŠIMČIŲ

Edmonton, Balandžio 2.—"Šešiosdešimt tūkstančių dolerių numažintas pašalpos fondas, bet nuošimčiai paskolų lakštų laikytojams palikti tie patys, kurie dabar suryja virš 34 nuošimčių miesto pajamų," pareiškė aldermanas James East, forume kalbėdamas, pereitą sekmadienį.

"TAMYLA"
Melodramiška Operete
Bus Perstatyta
Balandžio (April) 19 Dieną
Sekmadieny, 6.30 V. V.
Punktualiai
Maxim Gorkio Svetanėj
1412 De Bullion St.
(Kampas St. Katharine)
Kviečiame visus lietuvius atsilankyti ir pamatyti taip gražią operetę
Rengėjai

Montrealo Lietuvių Jaunimo Choras

PIPIRNIČIA

Kaip Sumordenizavome Pipirnyčią

Pereitą šeštadienį užbaigėm budinko statybą—atleido nuo darbo. Einu į namus jau trečią pėdę įsidėjęs į kišenę. Kapitalo šalyse pinigas viską gali, su doleriu gali pradėti kalbėti ir apie modernizaciją.

Kad sumanymą įvykdžius, užeinu pas draugą Plaktuką ir ruošiames eiti pirkti radio. Pipirničiai. Plaktukas pataria pasikviesti mano pusbrolį, nes jis yra gimnaziją baigęs ir jau gerai susipažinęs su fizika ir bendrai elektrinių aparatų veikme; jis žino net kelius amatus, bet nei vieno negali panaudoti gyvenime, taip žmogus ir specializuojasi pulruimyje.

Susirandam pusbrolį ir maršuojame visi trys kvinstryčiu į Ytono krautuvę radio pirkti. Pusbrolis aiškina apie radio tiubas ir jų reikšmę. Mes su Plaktuku savo gyvenime radio neturėjome, todėl visai mažai nusimanome. Pusbrolis sako, kad jo šeimininkė radio turi šešias tiubas, bet Pipirničiai reikia pirkti radio mažiausia aštuonių ar dešimties tiubų, kad būtų galima pagauti pipirogramas iš viso pasaulio. Aš ir Plaktukas jo nuomonei pritariam. Traukiam visi tiesiai į Ytono radio departamentą.

Visi trys džentelmeniškai apžiūrinėjam radias. Pardavėjas prieina ir klausia:

—Ar aš galiu džentelmenams padėti?

—Taip, taip,—sakau,—ponas nerasi tokio kvailio pasaulyje, kuris atsisakytų nuo kito pagelbos.

Pradėjome kalbėti apie radias. Aš klausiu, ar jis negali mums parduoti radio aparatą be radio dėžės. Jis aiškina, kad kitaip negalės parduoti, kaip tik taip, kaip yra gautas radio iš fabriko. Jis mumis įsivaizdino, kad mes esam dėžių dėl radio aparatų dirbėjai ir norim gauti tik vienus radio aparatus. Aš pradėjau aiškinti, kad mes norime radio aparatą įstatyti į Pipirničią, bet pardavėjas nieko nesuprato. Taip mes kalboje susipynėme, kad pradėjome vienas kito nesuprasti, pasidarė tikra Babilionija. Bet galu gale šiaip taip išaiškinom ir pardavėjas prižadėjo prisiųstį radio specialistą su aparatu ir mėginti įstatyti į Pipirničią.

Pirmadienį iš ryto mes su Plaktuku laukiame prie Pipirničios Atvažiuojant specialisto. Mums besvarstant, į kurią patalpą statyti radio aparatą, atvažiavo ir specialistas su visais instrumentais. Kaip bematant pradėjome taikyti radio aparatą. Nelenda, nors tu gvoltu šauk. Gerai, kad Plaktukas nusimano apie staliorystę, tai po trijų valandų darbo šiaip taip įstatėme aparatą su visomis tiubomis į malamąją Pipirničios patalpą. Mes su Plaktuku už darbą nieko neskaitėme, bet specialistui, tai reikėjo penkinę užmokėti. Tiesa, ir patsai radio aparatas paimtas ant išmokėjimo ant metų. Aš iš savo kišenės įmokėjau dešimtinę, dar skolos nemažai liko. Už tai "Darbininkų Žodžio" skaitytojai nepamirškite kai kada išmesti kokią dolerinę dėl Pipirničios radio išmokėjimo, o per Pipirinčios radio galėsite paduoti visokias pipirogramas, o "Darbininkų Žodis," kaipo tikrasis Pipirničios savininkas, jūsų pipirogramas sunaudos.

Nepamirškite, kad mes su Plaktuku išvedėme Pipirničios radio penkias dešimtis pėdų ilgio anteną, per kaminą. Antena prasideda iš "Darbininkų Žodžio" 184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont., ir baigiasi virš finų restorano kamino.

Dabar Pipirničia jau šiek tiek modernizuota ir modernizacija visi "Darbininkų Žodžio" skaitytojai kviečiami naudotis. O aš pasiryžau bituoti į Montrealą. Pipirogramas priims Plaktukas.

Draugiškai—**Jurgis Pipiras**

A. BOGDANOV. VERTĖ PETRAS.

Raudonoji Žvaigždė

FANTAZINIS ROMANAS

(Tąsa)

Aš nedrįsau daugiau beklausinėti. Mes pakilom ir sugrįžom atgal į muziejų. Bet aš daugiau negalėjau sistematingai apžiūrėti kolekcijas: mano mintys buvo kažkaip išsidraikę. Aš sustojau skulptūros skyriuje prieš vieną naujovišką stovylą gražaus vaiko. Jos veido bruožai priminė Netti. Bet daugiausiai mane stebino dailė, ačiu kuriai skulptorius galėjo perduoti gimstantį gėniališkumą neišsivysčiusio kūno. Aš ilgai nejudėdamas stovėjau prieš stovylą, visos tolesnės mintys buvo beišeiną iš mano sąmonės, kada Enno balsas atsimušė į mano ausis pažadindamas mane.

—Ta stovyla esat jūs,—pareiškė rodydamas į vaiką,—jis yra jūsų pasaulis, jis bus gražus pasaulis, bet tuo tarpu jis yra dar jaunas: pažiūrėk kokios neaiškios svajonės ir neramūs bruožai kankina jo sąmonę... Jis dar snaudžia,—bet jis pabus, aš tą jaučiu, aš iš gilumos tikiu tam!

Prie linksmo jausmo, kurį iššaukė manyje tie žodžiai, įsipainiojo keistas apgailestavimas:

"Kodel ne Netti taip pasakė!"

SKYRIUS V

Ligoninėje

Aš sugrįžau namo labai pavargęs; po dviejų be miego naktų ir po vienos dienos pilno nesugabumo dirbti aš nusprendžiau iš naujo atsilankyti pas Netti, nes aš nenorėjau kreiptis pas nežinomą man gydytoją cheminiam miestelyje. Netti jau nuo ankstyvo ryto dirbo ligoninėje, ten aš jį radau, jis priiminėjo ligonius.

Kada Netti pamatė mane ligonių laukiamajam kambaryje, jis tuojau atėjo prie manęs, jis atydžiai peržvelgė mano veidą, po to paėmė mano ranką ir nuvedė mane į gretimą nedidelį kambarį; tenais malonus kvapas man nežinomo parfumo buvo sumaišytas su malonia mėlyna šviesa ir ten buvo tiek ramu—nei joks judėsis nedrumstė tos tylos.

Tame kambaryje Netti pasodino mane į gilią minkštą kėdę pareikšdamas:

—Apie nieką negalvok ir nei kuom nesirūpink. Pailsėk, aš paskiau sugrįšiu.

Jis išėjo, o aš apie nieką negalvojau ir nei kuo nesirūpinau, nes ištikrųjų tarytum jis būtų iš manęs atėmęs visas svajones ir rūpesnius. Tas buvo man taip malonu ir aš po keletos minučių užmigau. Kada pabudau, Netti vėl stovėjo prieš mane ir šypsodamas prakalbino mane:

—Ar jūs jaučiates dabar geriau?

—Aš esu visai sveikas, o jūs esate geniališkas gydytojas,—atsakiau aš.—Eik į savo ligoninę ir visai nesirūpink manimi.

—Mano šiandieninis darbas jau užbaigtas. Jei jūs norit, aš jums parodysiu ligoninę,—davė proponaciją Netti.

Mane tas labai interesavo. mes tuojau pradėjom apžiūrinėti tą didįjį gražų namą.

Ligoninėje radosi chirurginiai ir nervų ligų ligoniai. Didesnė dalis iš ligonių buvo chirurginiai, kaipo aukos nelaimingų įvykių fabrikuose.

—Ar jūsų fabrikai neturi užtektinai apsaugos priemonių?—paklausiau aš Netti.

—Beveik neegzistuoja tokios obsoliutinės priemonės, kuriomis būtų galima prašalinti tie aksidentai. Bet čionai yra ligonių rinkinys iš apylinkės, turinčios daugiau, negu du milijonu gyventojų,—iš tokio skaičiaus gyventojų kelios dešimtys panašių aukų nereiškia, kad tas yra daug. Daugumoje jie yra nauji darbininkai, nepripratę prie mašinų darbo, prie kurių jie dirba: mat pas mus yra labai įpratę mainyti darbus pagal norą ir pagal reikalą. Specialistai—mokslininkai ir artistai tankiausiai tampa aukomis nervų ligų ir abelno protinio nuovargio, del sunkaus įtempto protinio darbo.

—O tikrieji nervų ligoniai—ar jie apserga tankiausiai nuo didelio nuovargio?

—Taip, mes turim užtektinai tokių ligonių. Bet yra nemažiau apsirgimų dėl susijaudinimų ir krizių lytiškam gyvenime, o taipgi dėl kitokių psichinių priežasčių, pavyzdžiui, dėl mirties labai artimo žmogaus.

—O ar randasi čionais psichinių ligonių, su visai sugadinta sąmone?

—Ne, tų ligonių čionais nesiranda, dėl jų egzistuoja atskiros tam tikros ligoninės. Tenais reikalinga specialė padėtis ir sutvarkymas, kad ligonis nepakenktų pats sau ir kitiems.

—Ar tokiuose atsitikimuose jūs naudojat prievartą prieš ligonius?

—Aišku savaime, tiek, kiek ji yra reikalinga.

—Štai jau antrą syki jūsų pasaulyje aš sutinku prievartą. Pirmą sykį aš ją sutikau vaikų įstaigoje. Pasakyk, ar jūs negalit visiškai prašalinti tuos prievartos elementus iš jūsų gyvenimo, ar jūs esat priversti sąmoningai juos naudoti?

—Taip, kaip mes toleruojam ligą ar mirtį, arba gal kaip karčius vaistus. Kokia tad protinė būtibė atsisakytų prievartos, pavyzdžiui, dėl savo apsigynimo?

—Ar jūs žinot, kad tos aplinkybės labai daug sumažina tą bedugnę tarpe mūsų pasaulių?

—Bet jų svarbiausis skirtumas susidaro iš to, kad pas jus egzistuoja labai daug prievartos ir privalumo, o pas mus tas naudojama mažoje skalėje. Svarbiausis skirtumas yra tame, kad jūsų prievartos ir privalumai turi įstatymų formą, išlaukinių ir vidujinių, formų teisių ir morališkų normų, kurios valdo žmones ir visada juos pančioja. Pas mus prievarta egzistuoja tik kaipo nesveikas apsireiškimas arba kaipo protingas veiksmas protingos būtybės. Vienam ir kitam atsitikime, nei dėl prievartos, nei iš prievartos mes darom visuomeniškus įstatymus ir normas.

—Bet ar jūs neturit padarę taisyklių, pagal kurias jūs aprubežiuojat laisvę psichinių ligonių arba jūsų vaikų?

—Taip, vien tik moksliškas taisykles apie priežiūrą ligonių ir apie pedagogiją. Bet tikrumoje, net tose techniškose taisyklėse mes nenustatom visų įvykių, kuriuose būtinai reikalinga naudoti prievartą, visas priemones ir visuose laipsniuose jų panaudojimą paliekam priklausančiomis komplikuotoms esamoms sąlygoms.

—Bet tokiam atsitikime yra galimybė tikro savavališkumo iš pusės mokytojų ir slaugių.

—Ką reiškia žodis "savavališkumas"? Jei jis reiškia bereikalingą, nerybotą prievartą, tad ji yra galima tik iš pusės nesveiko žmogaus, kuris pats turi būti gydomas. Bet sąmoningas žmogus negalės to padaryti.

Mes praėjom kambarius ligo-

TH UMN

to be held in Ottawa May 23, 24, 25. After the Congress a delegate from some other organization will be secured to give us a report. Ann Gandin was also elected official correspondent of the L. P. Y. C. for the Youth Column. Suggestions were to have a roller skating party on April 4 or a hike on April 5. Everyone took active part in the lively discussion. This is one meeting where there was no disorder by..... and we hope to have such meetings in the future.

Observer

Here, There & Everywhere

FACTS FROM THE LAST CONCERT

I have been talking with many of the audience, who attended our last play, and they all seem to have been pleased and much satisfied with the evening. Some were frank enough to admit they hardly got home after the play (you know sore bellies from laughing too much). Well that will teach them to keep their "guttz" next time.

I also heard we had a large crowd in the dressing room who kept our actors in good humor, before the play, or did they only keep the actresses knees from shaking because they had W. H. (wandering hands) I wonder.

SEEING IS BELIEVING

I saw Mr. Baldwin in his first stage play, so far as I know. And that mustache, that Hilda took so much care in trimming before the play, really did look very becoming on Mr. Baldwin. Don't you think so girls? No wonder many of our youth members are growing a mustache, only I'll tell you a little secret boys, dark mustache looks more attractive and more tempting to women—you know what I mean (dye it boys).

Old Timer

Jokes

Mr. Fraser:—"Can you give me an example of wasted energy?"

Leventhal:—"Telling a hair raising story to a man with a bald head?"

• • • • •

She:—"What is your favourite parable?"

He:—"The one where somebody loafs and fishes."

• • • • •

Ann:—"How do you cure yourself of water on the knee?"

Sophie:—"Water pumps."

• • • • •

Small boy:—How do they catch lunatics?

Father:—With face powder, beautiful dresses and pretty smiles, my son.

KUNIGAS SAM B. EAST DUODA TEISMAN POLICIJOS VIRŠININKĄ

Regina, Balandžio 3.—Kunigas Sam B. East, bedarbių draugas, kuris buvo areštuotas kartu su keliais bedarbių vadais Reginoj, kada jie norėjo išvažiuoti iš Reginos ir tuomi bėginti, ar bus leidžiama bedarbiams trokais maršuoti, dabar padavė teisman policijos viršininką ieškodamas $10,000 atlyginimo už padarytą neteisėtą areštą.

Ottawa, Balandžio 2.—Federalės valdžios finansinė parama provincijoms dėl pašalpos balandžio mėnesį numažinta su $2,606,286, tai yra 15 nuošimčių.

KASNAUJO TORONTE

Iš Bedarbių Mitingo

Toronto, Ont.—Kovo 24 d. bažnyčioj (United Church) įvyko 5-to wardo bedarbių mitingas. Mitingas buvo labai pasekmingas, nes jame dalyvavo įvairių įsitikinimų darbininkai ir kalbėtojai. Draugas Boul atidarė mitingą pareikšdamas jo svarbą ir perstatė pirmutiniu kalbėtoju tos bažnyčios kunigą W. H. Burges, kuris savo kalboj pareiškė:

"Valdžioje yra susispietę liberalai ir konservativai, kurie, kaip žinome, daug visko žada, bet nieko neduoda. Patys gyvename sulūžusiuose, pilnuose žiurkių ir visokių ligų namuose, o jie gyvena puikiuose rūmuose. Na, ir kodėl taip yra? Nagi todėl, kad darbininkai esat neorganizuoti. Jeigu socialistai, komunistai ir įvairūs tikintieji darbininkai stotų visi išvien ir reikalautų darbo su unijinėmis algomis, o jei ne darbo, tai tokios pašalpos, iš kurios bedarbiai galėtų tinkamai pavalgyti, apsirėdyti ir tinkamuos namuos gyvent, tai jie tikrai kovą laimėtų. Taipgi aš raginu katalikus bedarbius versti savo kunigus, kad jie prisidėtų prie kovos atsiekimui darbininkų geresnio gyvenimo. Aš tai nenuleisiu rankų iki kova bus laimėta.

"Kristus mus mokino mylėti savo artymą, jis valgė su savo mokiniais vakarienę prie bendro stalo, bet mūsų valdonai, kurie skelbia Kristaus mokslą, valgo skaniuosius valgius, gyvena puikiuose rūmuose, o darbininkai iš tolo žiūrėdami turi badauti."

Toliau kun. pareiškė: "Koks būtų toks tėvas, jeigu jis visko ant stalo prisidėjęs valgytų, o savo vaikus verstų badauti. Jeigu mokiname vykdyti Kristaus tėviškumą, tai turime versti turtinguosius, kad jie to ir laikytusi. Aš nesu revoliucionierius ir nenoriu revoliucijos, bet jeigu žmonių reikalavimai nebus išpildyti, tai kitaip būti ir negalės."

Tai daug karčios tiesos kliūva iš virš minėto kunigo žodžių Romos katalikų kunigams, kurie ir dabar tikinčius darbininkus keikia už prisidėjimą prie kovų, kurios vedamos tikslu pagerinti darbininkų gyvenimą.

Antras kalbėtojas buvo E. C. Bogart, kuris kvietė visokių įsitikinimų darbininkus vesti kovą suvienytu frontu pagerinimui bedarbiams pašalpos ir dirbantiems algos. Taipgi jis pasakė, kad buvo kviesti į mitingą kalbėti 5-to wardo aldermanai, bet jie neatvyko, išrado priežastis būk tai esą užimti kitais reikalais.

Trečias kalbėjo draugas Murphy, Bedarbių Federacijos organizatorius. Jis pranešė, kad buvo nuvykus į miesto valdybą bedarbių delegacija, ji reikalavo pakelti bedarbiams pašalpą ir aprūpinti geresniais butais, delegacija reikalavo bedarbių rendas už butus miestui apmokėti, taipgi nugriauti senus laužus, o į jų vietą pastatyti naujus tinkamus namus. Miesto valdyba į tai atsakė, kad neturi pinigų, o antra, jeigu panaikins tuos laužus, tai žiurkės neturėdamos kur pasidėti subėgs į gerus namus.

Po draugo Murphy kalbos, kunigas pasiulė išnešti miesto valdybai rezoliuciją reikalaujant panaikinti visi netinkami gyvenimui namai ir į jų vietą pastatyti naujus, taipgi bedarbiams rendas turi mokėti miesto valdyba ir padidinti bedarbiams pašalpą; iki šiam laikui rendos vieniems būdavo apmokamos, kitiems ne.

Rezoliucija vienbalsiai buvo priimta nuo 500 žmonių.

J. Goberis

ALDLD 162 Kuopos Susirinkimas Balandžio 12

ALDLD 162 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 12 dieną balandžio, sekmadieny, antrą valandą po piet, 6 Denison.

Visi nariai malonėkit dalyvauti, nes turime daug svarbių reikalų aptarti. O po susirinkimo bus išduotas raportas A. Mikelionio klausimu. Norintieji išgirsti plačiau apie A. Mikelionį, kviečiami atsilankyti.

Valdyba

Iš S. D. K. L. S. P. D-jos Centro Kimiteto Raštinės

Kada buvo gaminama Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos konstitucija, tai pirmai kuopai sutidarė išlaidų už konstitucijos vertimą ir jos atspausdinimą $230. Ta suma buvo išmokėta pirmos kuopos iš atsargos fondo. Pasiliko nepaliesti pomirtinės bei pašalpos fondai. Kuomet šiais metais išrinktasis Centro Pildomasis Komitetas perėmė draugijos vadovavimą į savo rankas, tai pasiliko pirmai kuopai skolingas apie $150.00. C. P. K. užėmęs vietą susiduria su daug reikalingų dalykų, kaip tai reikalinga įsigyti reikalingos knygos ir vesti organizacijos kasdieniniai reikalai, tai vis susiduria su išlaidomis. Bet išlaidoms nėra iš kur paimti. Tiesa, pagal konstituciją, bus atskaitoma penki nuošimčiai nuo visų įplaukų, bet kada bus galima tą paimti ir skolą apsimokėti?

Jeigu kuopų valdybos ir visi nariai, neskiriant ir tuos, kurie randasi ant pasų, susidomėtų šiuom reikalu, tai C. P. K. greitai galėtume išlyginti skolas. Draugai, be jųsų kooperacijos sunku bus atsiteisti. Kuopos turėtų parengti tam tikslui kokią pramogą, o pavieniai nariai prisidėti pagal išgalę. Čia yra visų draugijos narių pareiga, nė vien, iki šių metų, pirmos kuopos, o dabar C. P. K.

Beje, pirmiau tam tikslui yra parėmusios šiek tiek I, II, ir III kuopos, viso kartu $50.00, bet kur kitos kuopos? Juk visų tas pats reikalas.

II-ros kuopos komitetas davė C. P. K. pasiūlymą uždėti visoms kuopoms proporcianalų mokesnį, bet kadangi draugijos konstitucija apie tokią ekstra mokestį nieko aiškiai nežymi, tai C. P. K. tik darom atsišaukimą į visas kuopas ir narius imti žygį sukėlimui finansų dėl atsiteisimo skolų.

C. P. K. turėdamas atsargos fonde finansų sugebėtų atlikti organizacinį darbą daug pasekmingiau. Dėl stokos finansų negalime pasekmingai organizuoti naujas kuopas, nes daug vietų negalime pasiekti. Šį finansų sukėlimo reikalą kiekviena kuopa turi padėti sekančiame susirinkime ant dienotvarkės ir kreipti į jį didelės svarbos. Didinimas draugijos turi būti kiekvienam draugijos nariui svarbiu punktu. Šis vajus rodo, kad nekurios kuopos įtraukia daug naujų narių, bet ir gi svarbus dalykas visiem draugijos nariams naujų kuopų įsteigimas.

A. Morkis
C. P. K. Pirmininkas

Kas Naujo Edmontone

ALDLD 18 kuopa kovo mėn. laikytame kuopos mėnesiniame susirinkime nutarė įsigyti pirmai gegužės savo vėliavą. Taipgi nutarė surengti šokių vakarą. Tam tiksui išrinktas iš kelių draugų komitetas.

* * * * *

Kovo 26 d. S. D. K. L. S. P. D. 4-ta kuopa turėjo surengus šokių vakarą, rusų darbininkų kliube. Publikos buvo nedaugiausiai. Priežastis — daug da darbininkų nesugrįžę nuo žiemos darbų. Šokiai buvo rengiami su rusais iš pusės. Pusiau pasidalinus liko po kelis dolerius abiem pusėm pelno. Tam pačiam rusų kliube dalyvauja dvi lietuvės moterys rusų scenos veikalų perstatymuose.

* * * * *

North Edmontono priemestyje statomas naujas namas skerdyklai. Kasdien prie statomo namo prisirenka daug bedarbių, o prie paties darbo dirba mažai darbininkų; nors, tiesa, dar tik pradeda dirbti, bet ir toliau darbo gauti mažai kam teks, nes viskas dirbama mašinomis. Kalbama, kad miestas padarys sutartį su kontraktorium, kad priimtų tik tuos dirbti, kurie yra neužsimokėję už kelis metus miestui taksų.

* * * * *

Kuomet praėjusį rudenį Albertoj buvo balsavimai, tai "Social Credit" partija su pažadu mokėti kiekvienam į mėnesį $25 dividentų, pasigavo daugybę balsų. Matydama, kaip lengva su pažadais pasigauti lengvatikių, pažadų valdžia ir nesigaili. Žinodami kapitalistų agentai, kad darbininkai daugiausia streikus pradeda pavasaryje, nes tuom laiku yra patogiausia streikuoti, pradėjo skleisti žinias, kad pašalpos kempėse jau mokės po 15 dolerių mėnesiui ir tos kempės bus panaikintos. Daugelis darbininkų su nekantrumu to ir laukia. Bet nereikia užmiršti, kad tik pažadai netekusiems kantrybės darbininkams raminti. Kad tuos pažadus išpildytų, nereikia sudėjus rankas laukti, reikia jų reikalauti. Ramiai laukiant pašalpų kempių pažadai pasiliks pažadais, jeigu sudėję rankas lauksime, kaip iki šiol laukėme. Tik per kovą mes kapitalistus galime priversti pažadus išpildyti.

* * * * *

Pas edmontoniečius organizaciniam darbe pastebimas apsileidimas. Viena, kas svarbiausia, kad draugai neseka spaudos, kur liečiami organizacijos reikalai. Kartais net ir pati valdyba nežino savo reikalų. Tai tokiem tikrai reiktų parsisiųsti iš "Darbininkų Žodžio" pipirnyčią ir duot gerai pauostyt.

Artojas

IŠ KANADOS VEIKIANČIO KOMITETO RAŠTINĖS

Gauta Daugiau Aukų Lietuvos Politkaliniams

Turiu pranešti, kad po to, kai paskelbiau, kiek gauta aukų Lietuvos politkaliniams, draugas Jonas Mikaila prisiuntė $12.96. Tai Kenoros, Ont., lietuvių aukos, kurios buvo surinktos Kazlausko paramai. Kadangi Kazlauskui aukos buvo sulaikytos, tai draugai tas aukas siunčia Lietuvos politkalinianis.

Draugė Dobrovolskienė, torontietė, pridavė $2.00, surinktas per Ališauską, welandietį, ir 25 centus pačios surinktus.

Turiu pastebėti tiems draugams, kurie dar negrąžino blankų, kad labai apsunkinat darbą neatsiteisdami. Veik mėnuo laiko praėjo po to, kai turėjo būti sugrąžintos, o dar vis nėra. Reikia visas sugrąžinti, tūščias ir užpildytas.

Draugas P. Bepersty Stojo Pavieniu Nariu

Šiomis dienomis gavau du dolierių nuo draugo P. Bepersty, $1.50 duoklių ir 50 centų už knygas. Draugas rašo: "Įrašykite į apšvietos kareivius. Labai myliu knygas."

Kanados Veikiantis Komitetas kviečia draugus stoti pavieniais, kur nėra galimybių suterti kuopą. Didinkite apšvietos kareivių būrius. Vajaus laiku nėra įstojimo. Metinis mokestis tik $1.50.

KVK Užgyrė Kervirto Rajono Konferenciją

Pereitą penktadienį įvyko Kanados Veikiančio Komiteto susirinkimas, kuriame buvo svarstytas ir Ketvirto Rajono Konferencijos klausimas. KVK užgyrė draugų pastangas turėti konferenciją. Bus svarstytas klausimas, ar negalima būtų pasiųsti atstovą į tą konferenciją. Prieita prie išvados, kad jokiu būdu negalima. Daugumas KVK narių negali išvykti ant ilgesnio laiko, kad būtų galima pasiekti Edmontoną kitais keliais, o traukiniu vykti nėra pas KVK pinigų. Net ir po tą penktuką nuo nario labai mažai teprisiunčia. Nėra kuo padengti nei susirašinėjimo išlaidų. Draugai turėsite dovanoti, nes ne iš mūsų pačių kaltės.

Trečias rajonas turėtų pasiųsti padaryti, nes dar neturėjo nei vienos konferencijos.

Rajonų kanferencijos turėtų svarstyti ir Kanados Lietuvių Kongreso klausimą. Būtų labai gerai, kad nors nuo rajonų (iš Vakarų Kanados) būtų atstovai.

J. Yla
KVK Sekretorius

TORONTIEČIAMS ŽINOTINA
Nebereikės Jums Rūpintis Reikmenų Pasipirkime, Tik Duokite Žinoti

Visiems Toronto lietuviams gerai žinomas FELEKSAS KEDZEUS parūpins jums tai.

F. Kedzeu

Geriausios rūšies **Westinghouse** ir kitų firmų elektriniai šaldytuvai. Radio. Elektriniai šaldytuvai. Skalbimui mašinos. Virtuvėms pečiai. Aliejum kūrenamos mašinos virimui ir apšildymui. Vandeniu apšildomi pečiai. Furnicos, paprastos ir su tobuliausiais prietaisais, oro traukimu (blowers), bei automatiški furnicų kūrentojai (stokers), patys pasiimanti anglis ir nereikalaujanti žmogaus aptarnavimo. Stogams reikmenys, rynos. Visokios skardos (blėtės) išdirbimas.

Šiuos reikmenis pristatys jums į namus, su pilnu įrengimu per **Hedges Bros, 637 College Str., Toronto. Telefonas: LO 1247.** Feleksas Kedzeus šios firmos paskirtas, kaipo autoritetingas asmuo, aprūpinimui Toronto ir apylinkės lietuvių minimais reikmenimis. Visi patenkinti šios firmos patarnavimu, kuri jau 45 metai šioje prekyboje. Feleksas Kedzeus 9 metai kaip darbuojas šioje firmoje.

Čia ir kainos žemiausios, sulyginant su kitais verslininkais ir pasirinkimas didžiausias.

Prašome persitikrinti, perkant per Feleksą Kedzeu ir, esame tikri, paliksite kitiems rekomenduotojais.

Neturėsite jokio keblūmo susikalbėti, turėdami savo žmogų, lietuvį.

Visais reikalais kreipkites pas

FELEKSĄ KEDZEŲ, 218 MANNING AVE., TORONTO.

(Skelbimas)

GRAŽUS VAKARĖLIS

BALANDŽIO 12 DIENĄ, SEKMADIENY, 6 DENISON AVE.

Lietuvių Pionieriai Sykin Su Suaugusiais Suvaidins Vieno Veiksmo Dramatišką Vaizdelį

"Kova Už Pastogę"

Grieš čekoslavakų pionierių stygų orkestras, lietuvių vaikučių stygų muzikos oktetas. Dainos, sportas ir kiti muzikališki numeriai. Be to, dar suaugusieji prisidės prie išpildymo programos.

Užkviečiame visus atsilankyti.

Pradžia 8 valandą vakare; laisva įžanga.

Rengėjai

Tel. PL 9659 Gyv. CR 0463

J. M. Rosenfeldas

LIETUVIS ADVOKATAS

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius. kt.

20 James St. E. Kambar. 26 MONTREAL, QUE.

Dr. H. HERSHFIELD

Daktaras-Chirurgas
Kraujo, odos, venerinių ir moterų ligų gydymas. Operacijų darymas.
Susikalbėsit sava kalba
800 Boyd Blg., Portage Av. Winnipeg, Man.
Telefonai: **Raštinės 26600; Buto 202707.**

FELIKSAS KEDZEUS

218 MANNING AVE., TORONTO, ONT.

Parduodu **WESTINGOHOUSE** ir kitų išdirbysčių radio, skalbiamas mašinas, elektrinius šaldytuvus, virtuvėms pečius, vandeniu apšildomus pečius, furnicas, blowers ir aliejum kūrenamas mašinas.

Hedges Bros, 637 College Str. Telefonas: LO 1247

Ofiso tel: Elgin 9530 Rezidencijos: Howard 5880

JOHN GRUDEFF, B. A.

ADVOKATAS

501 Federal Building, 85 Richmond Str. W., Toronto, Ont.

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE

143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344

Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.

S. Heifetz, menedžeris

J. DAUJOTAS

SENAS IR PATYRĘS STALIUS

Darau visokius naujus baldus. Senus perdirbu į naujus. Aptraukiu minkštas kėdes. Dažau ir paleturuoju. Užsakymus išpildau greit. Darbas Garantuotas. Prieinamos kainos. Kreipkites: vakarais nuo 6 valandų, **66 Stafford St., Toronto, Ont.** Telefonas: WAverley 6811.

nių, operacijų kambarius, vaistinyčias, slaugių gyvenamuosius kambarius ir eidami į viršutinį aukštą mes įėjom į didelį gražų salioną, kurio permatomos sienos davė galimybę matyti ežerą, mišką ir tolimus kalnus. Kambarį puošė nepaprastai dailios stovylos ir tapyti paveikslai, baldai buvo gana puikūs ir elegantiški.

—Šis kambarys yra mirštantiems,—paaiškino Netti.

—Ar jūs atnešate čionais mirštančius ligonis?—paklausiau aš.

—Taip, arba jie patys ateina čionais,—atsakė Netti.

—Bet ar jūsų mirštantieji ligoniai dar gali patys vaikščioti?—nusistebėjau aš.

—Tie, kurie fiziniai yra sveiki, žinoma, kad gali.

Aš supratau, kad jis kalba apie savižudystę.

—Ar jūs naudojat šitą kambarį savižudžiams dėl išpildymo jų dalyko?

—Taip, ir visas priemones ramiai beskausmiai mirčiai.

—Ir ar jokių trukdymų jūs jiems nedarot?

—Jei pacijento sąmonė yra švari, o jo nuosprendis yra tvirtas, tad kokie trukdymai gali būtį? Žinoma, gydytojas visų pirmiausiai duoda proponuojamą nuo savęs patarimą. Vieni sutinka, kiti ne...

—O ar tokios savižudystės pasitaiko tankiai pas jus?

—Taip, daugiausiai pas senus; kuomet gyvenimo jausmas susilpnėja ir visai atbunka, tada dauguma pasiruošia nelaukti ilki pati gamta atims jiems gyvybę.

—O ar jūs sutinkat savižudystę pas jaunuolius, pilnai tvirtus ir sveikus?

—Taip, tas atsitinka, bet ne tiek tankiai. Pagal mano prisiminimą, šioje ligoninėje buvo tokie du įvykiai, trečią mums pavyko perkalbėti.

—Kas yra tie nelaimingieji ir kas juos atvedė prie tokios nelaimingos gyvenimo užbaigos?

—Pirmasis yra mano mokytojas, žymus gydytojas, kuris mokslui davė daug ko naujo. Jis turėjo nepaprastai išvystytus jausmus, kas lietė kitų žmonių kančias. Tas nukreipė jo protą ir energiją prie medicinos. Bet kartu tas jį ir pražudė. Jis neišlaikė. Jis taip gerai slėpė savo sielos padėtį, kad katastrofa įvyko visai netikėtai. Tas įvyko po didelės epidėmijos, kuri siautė laike didelių darbų prie nusausinimo vienos jūrinės golfos. Epidėmijai priežastį davė puvimas keletos šimtų milijonų kilogramų žuvų. Liga buvo kankinanti, kaip kad jūsų cholera, bet faktinai buvo dar pavojingesnė ir devyni iš dešimt susirgusių turėjo mirti. Dėl mažos galimybės išgydyti, gydytojai negalėjo net išpildyti prašymus savo ligonių dėl greitesnės ir lengvesnės mirties. Mano mokytojas tuo laiku labai daug darbo ir ačiū jo naujiems medicinos srytyje išradimams, ta liga buvo užtektinai anksti likviduota. Bet kuomet tas buvo įvykdyta, jis pats atsisakė ant toliaus gyventi.

—Kiek senas jis tuomet buvo?

—Pagal mūsų išskaičiavimą, jis turėjo apie 50 metų. Pas mus tas reiškia gana jauną amžių.

—O koks buvo kitas įvykis?

—Tai buvo moteris, kurios vyras ir vaikas ant sykio mirė.

—Ir ant galo, koks trečias įvykis?

—Jį tegali paaiškinti vien tik tas draugas, kuris pats tą patyrė.

—Tas teisybė,—pasakiau aš.—Bet paaiškinkit man štai ką: kodėl jūs marsiečiai esate tiek ilgai jauni? Ar tai yra jūsų specialė rasės ypatybė, ar pasekmės gero jūsų gyvenimo?

—Tas nepriklauso rasei: prieš 200 metų mūsų žmonės gyveno ant pusės trumpiau. Ar gero gyvenimo pasekmės? Taip, jos taipgi užtektinai daug toje srityje mums davė. Bet ne jos vienos. Svarbiausią rolę čionais atlieka praktikuojamas mūsų pajauninimas.

—Kas jis toks yra?

—Jis, pagal prasmę, yra labai paprastas dalykas, bet, žinoma, pasirodys jis jums keistas. Jūsų mokslas jau turi viską, kas tai metodai reikalinga. Jūs jau žinot, kad gamta, sutvirtinimui gyvybės cėlių ar organizmo, nuolatos komplikuoja vieną su kita. Tam tikslui dvi vienacėlės būtybės susijungia į vieną, kuomet jų gyvybės veikmingumas sumažėja vienaformėse sąlygose; tik tokiu būdu pilnai atsinaujina jų veikmingumas pasidauginimui—nemirtingumas jų protaplazmos. Tokią pat ypatybę turi lytiškas susijungimas augštesnių augalų ir gyvulių: tuose atsitikimuose taip pat susijungia gyvybės elementai dviejų skirtingų būtybių, kad pasidarytų tobulesnis gemalas trečiosios. Ant galo, jūs jau žinot apie įleidimą vaistų po oda, kaipo sustiprinimui organizmo prieš kokią nebūt ligą. Mes tą praktikuojam daug plačiau: mes padarom pakeitimą kraujo tarpe dviejų žmonių. Tas viskas yra paprastas kraujo perpilimas iš vieno žmogaus kitam ir atbulai su pagelba tam tikrų aparatų. Jeigu mes atliekam viską saugiai, tokia operacija yra visai nepavojinga; vieno žmogaus kraujas ilgai gyvena kito žmogaus organizme, susimaišydamas su kitų krauju jis atneša didelį panaujinimą visų kūno audinių.

—Ar jie tokiu būdu gali sugrąžinti jaunystę pasenusiems žmonėms, įpildami į jų vėnas jauno kraujo?

—Dalinai taip, bet, suprantama, nevisai, nes kraujas dar nereiškia visko dėl organizmo; iš skiriant tą, organizmas jį performuoja. Todėl, pavyzdžiui, jaunas žmogus nepasensta dėl įleisto seno žmogaus kraujo; viskas silpna ir sena, kas randasi jame, tampa greitai prašalinta per jauną organizmą, bet tuo pačiu laiku organizmas pasisavina iš svetimo kraujo to, ko jam daugiausia stokuoja; energijos gyvybės funkcijos taip pat padidėja.

—Bet jei tas yra taip paprasta, tad kodėl mūsų žeminė medicina nenaudoja tų priemonių? Juk mūsų medicina žino apie kraujo perpilimą jau keletas šimtmečių, jei aš neapsirinku.

—Aš nežinau, gal egzistuoja pas jus kokios nors specialės organizmo sąlygos, kurios panaikina vertę tų priemonių. Ar gal tas yra pasekme dėl individuališkos psichologijos pas jus viespataujančios: ji tiek atidalina vieną žmogų nuo kito, kad mintis apie jų gyvybės sujungimą yra beveik nesuprantama jūsų mokslininkas. Be to, pas jus yra išsiplatinę tiek daug ligų, kurios užnuodyja kraują ir apie kurias patys ligoniai nežino, arba nekurie paprastai kartais tą slepia. Labai retai praktikuojamas kraujo perpilimas jūsų medicinoj turi kokį tai geraširdystės charakterį: tas, kuris turi daug kraujo, duoda kitam asmeniui, kuriam jo labai reikalinga, pavyzdžiui, dėl didelio kraujapludžio iš susižeidimo priežasties. Tiesa, tas pasitaiko ir pas mus, bet mes darom tą daugiausiai dėl kitos priežasties, kas pilnai atsako mūsiškei visuomeniškai tvarkai: draugiškas gyvybės pasikeitimas ne tik idėjinėj egzistacijoj, bet taip pat ir fiziologinėj.

SKYRIUS VI

Darbas ir Šmėklos

Pirmųjų dienų įspudžiai, kaip užžiantį srovė, užliejo mano sąmonę ir davė supratimą apie didelę apimtį mano būsimo darbo. Pirmiausiai, būtinai reikėjo suprasti šį pasaulį, nerubežiuotai turtingą ir originališką. Paskiau, būtinai reikėjo jeiti į šį pasaulį ne kaipo žingeidžiam muziejiniam pavyzdžiui, bet kaipo žmogui tarp žmonių, darbininkui tarp darbininkų.

(Bus daugiau)

(THE WORKERS' W
The Lithuanian Workers' V
Published by the "Darbininkų
Publishing Association, 184 S
Ave., Box 31, Toronto, Ont.,

CCF VA

WINDSORO PRIEMIESTY S JI GEGUŽĖS BUS VISUOME MIESTŲ IR MIESTELIŲ BUS

Windsor, Ont., Balandžio 9.—Sandwich Eeast taryba, kurios priešakyje stovi viršaitis Ben Levert, nubalsavo, kad pirmoji gegužės būtų visuomeninė šventė. Darbininkų organizacijos planuoja iškilmingiausiai apvaikščioti. Šeštadieny šaukiama įvairių progresyvių partijų ir organizacijų atstovų konferencija išdirbimui planų.

Edmonton, Balandžio 8.—Canadian Labor Party, CCF ir Komunistų Partijos komitetai turės bendrą pasitarimą dėl paminėjimo pirmosios gegužės bendru frontu.

Hamilton.—Šiame mieste pricita prie susitarimo tarp komunistų ir socialist. minties darbininkų minėti bendrai pirmosios gegužės 50 metų sukaktuves.

Regimoj. Montreale, ir daugely kitų miestų, taip pat ir mažuos miesteliuos, bus bendri minėjimai, kuriuose dalyvaus įvairios progresyvės srovės.

POTVINIAI GRUMOJA DAUGELIUI MANITOBOS MIESTŲ

Winnipeg, Balandžio 14.—Daugeliui miestelių Manitoboj ir Saskachewane gręsia potvinių pavojus. Pavasario saulutei smarkiai sugriebus sniegą tarpinti, vanduo visuose upeliuose pasakiškai kyla.

Brandonas, apie 140 mylių nuo Winnipego, didžiausiame pavojuje, nes vanduo Assiniboine upėj jau išsiliejo iš krantų. Iš žemesnių vietų šeimynos išsikraustė.

Wascana Creek grumoja užliejimu Reginos miesto. Žemesnės vietos užlietos. Sklepuose pilna vandens.

Winnipege, pavojuje randasi Norwood distriktas, St. Boniface priemiesty.

Daugely kitų miestų ir miestelių grumoja vandenio išsiliejimas iš upių.

DRAUGĖS SU DRAUGAIS EINA Į LENKTYNES DAI- LY CLARION VAJUJE

Toronto, Balandžio 12.—Šiandien antrą valandą po pietų įvyko ALDLD 162 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuris labai entuziastiškai svarstė visus klausimus. Susirinkime dalyvavo apie 50 narių.

Iš raportų paaiškėjo, kad kuopos vajininkai turi gavę jau 24 naujus narius. Darinkta daugiau vajininkų. Manoma, kad dar tiek bus gauta.

Priėjus prie Daily Clarion, draugės aldietės pareiškė, kad jos apsiima sukelti $50.00. Tas vyrus kaip ugnimi apipylė. Vyrai užsidėjo kvotą sukelti $100.-00. Išrinktas komitetas iš vyrų, kuris organizuos vyrus vajininkus prieš moterų frontą.

VIRŠ 4 MILIJONŲ ANGLIJOJ MINTA TIK BULVĖMIS

Londonas.—Sulyg kapitalistinės spaudos žinių, Anglijoj esą 22,000,000 žmonių, kurie turi pragyventi sąvaitę už du dolerius kiekvienas.

Keturi ir pusė milijono gyvena tik bulvėmis, duona ir margarinu.